Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2026. október 22., csütörtök

LXXVIII. évfolyam
236. (22396.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Autópálya-építési gondok

Pokollá teszik a nyárádmentiek életét

Szüntelenül dübörögnek a teherautók, teljesen tökremennek az utak

Fotó: Gligor Róbert László

Hónapok óta az egész Nyárádmentén rohamosan romlik a megyei utak állapota, ugyanis azokon szállítják az autópálya-építéshez szükséges építőanyagok nagy részét. A megnövekedett teherforgalom miatt a száguldó járművek okozta veszélyre is figyelni kell, miközben a lakosság abban sem bízhat, hogy legalább a munkálatok befejezte után (előreláthatólag egy év múlva) felújítják a tönkretett utakat. Hiába a türelem vagy az elkeseredés, egyelőre nem tudni, ki fogja felszámolni az áldatlan állapotokat.

Gligor Róbert László

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében megújítani előfizetését!
Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, **olcsóbban,** mint ha megvásárolná!

A történelem nem fekete-fehér
A legfontosabb tanulság az, hogy utólag a történelem mindig igazságot szolgáltat. Hiába próbálták ‘56-ot ellenforradalomnak bélyegezni vagy törölni az emlékezetből, az igazság felszínre került.
5.

Sikeres szereplés az Őszirózsán
Az Őszirózsa országos népdalvetélkedő a romániai magyar általános iskolás diákok egyik legértékesebb és legszínvonalasabb megmérettetése.
10.

Szolgáltatásaink:
- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

OPTICA OPTOFARM

Marosvásárhely:
- Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:
- Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:
- Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Balekológia

Vajda György

Mielőtt valaki azt fejtegetné, hogy valamilyen orvosi kifejezésről van szó, elárulom: a társadalomtudomány és a politológia foglalkozhatna ezzel a hipotetikus, de valós jelenséggel, amelynek bizonyos megnyilvánulásaira még Machiavelli is rávilágított a munkáiban. Tulajdonképpen a háttérhatalom machinációinak eredményeként termelődnek ki azok a balekok, akiket a tényleges hatalmat gyakorlók előtérbe tolnak, s akiket a hiúságukra, kishitűségükre és a hatalomvágyukra – mint velünk született emberi gyarlóságokra – alapozva kifényesítenek. Közben megtesznek „értük” mindenféle lépést, hogy helyzetbe hozzák s ezáltal lekötelezzék a balekokat maguknak, a madzagrángatóknak. Miközben a potenciális ellenlábasokat vélt vagy valós információkkal – a jelenlegi társadalmunkban online álhírekkel – ellehetetlenítik és hiteltelenítik, még akkor is, ha az, amit ők kínálnak, sokkal jobb, mint azoké, akik ily módon hatalomra kerülnek.

Az említett „tudományág” esettanulmányaként a korábban leírtak szemszögéből is elemezhető a romániai kormányválság és kormányváltás. Íme az „elmélet” néhány gyakorlati eleme: a hatalomból kiszoruló PSD mindenféle egyezséget felbontott, és megbuktatott egy olyan kormányt, amelynek része volt, és amely – a megszorító intézkedések ellenére – gazdaságilag jó irányba terelte volna az országot. Társult az amúgy is érzelmi manipulációval és szélsőséges retorikával politikai teret nyerő AUR-ral, amelyet ebben a „hiteltelenítési” küzdelemben előtérbe helyeztek,

(Folytatás a 3. oldalon)

naptár

Isten éltesse!

GYÖNGYI: a magyar Gyöngy név -i kicsinyítő képzős alakja, illetve a Gyöngyvér név önállósult becézett formája.

OKTÓBER

22

CSÜTÖRTÖK

7:49 16:38
18:24 4:25

A nappal hossza: **10** óra **35** perc

Ma **ELŐD**,
holnap **GYÖNGYI** napja

Az év **295.** napja, hátravan **70** nap

IDŐJÁRÁS

E!ső lehetséges
Hőmérséklet:
max.: .... **16 °C**
min.: ..... **9 °C**

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: **2026. október 21.**

1 €	5,3297 lej
1 $	4,7489 lej
100 Ft	1,4576 lej
1 g arany	629,3552 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 65-ös iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Családi ház tetőzete gyúlt meg Kibéden

Október 21-én, szerdán éjjel 1 óra körül a szovátai tűzoltóállomás tűzoltóit Kibédre riasztották egy lakóház tetőszerkezetén keletkezett tűz oltásához.

Fotó: ISU

A helyszínre egy tűzoltóautóval és egy SMURD-mentőautóval vonultak ki, munkájukat pedig a szovátai önkéntes katasztrófavédelmi szolgálat segítette.

A tűz terjedését sikerült megfékezni, a tüzet eloltották, a lángok a ház tetőzetét mintegy 120 négyzetméteren károsították. Szerencsére személyi sérülés nem történt – tájékoztatott a Maros megyei tűzoltóság sajtóképviselője, *Pol Patricia*. (*szer*)

125 bírság – 98 a sebességhatár túllépése miatt

Közlekedésbiztonsági akciók

Október 18-án, pénteken 13–17 óra között a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség közlekedési rendőrei a 15-ös országúton, a Marosvásárhely és Szászrégen közötti szakaszon ellenőrizték a közlekedési szabályok betartását. Az intézkedés célja a közúti balesetek megelőzése, valamint a közlekedési balesetek fő kiváltó okainak visszaszorítása volt, különös tekintettel a megengedett sebességhatár be nem tartására.

Az ellenőrzéseket az útszakaszon azonosított közlekedésbiztonsági kockázatok miatt szervezték meg, többek között a szeptember 13-án Gernyeszegen történt halálos közúti balesetre való tekintettel.

Az akció során a rendőrök összesen 125 szabálysértési bírságot szabtak ki, ebből 98-at a megengedett sebességhatár túllépése, 9-et a biztonsági öv használatának elmulasztása, 10-et kerékpárosok által elkövetett szabálytalanságok, további 8-at pedig egyéb közlekedési szabályszegések miatt.

Emellett 15 gépjárművezetői engedélyt vontak be, ezek közül 13-at a sebességhatár túllépése, kettőt pedig egyéb szabályszegések miatt. Továbbá két forgalmi engedélyt visszavontak, mivel az érintett járművek nem rendelkeztek érvényes időszakos műszaki vizsgával. Az alkohol vagy pszichoaktív anyagok hatása alatt álló járművezetők kiszűrése érdekében a rendőrök 39 ellenőrző tesztet végeztek. A közúti balesetek megelőzésére és a veszélyes közlekedési magatartás visszaszorítására irányuló akciók a továbbiakban is folytatódnak. A rendőrök célja a járművezetők felelősségtudatának erősítése és a súlyos közúti balesetek kockázatának csökkentése.

Hajtási engedély nélkül vezetett

Kiszúrták a próbaidős visszaesőt

Október 16-án 11.50 óra körül a marosvásárhelyi közlekedésrendészet munkatársai közúti rutinellenőrzés keretében megállítottak egy 32 éves férfi által vezetett személygépkocsit Marosvásárhelyen, a Segesvári úton.

Az ellenőrzések során kiderült, hogy a férfi nem rendelkezik és korábban sem rendelkezett semmilyen járműkategóriára érvényes vezetői engedéllyel.

A közlekedési rendőrök további vizsgálatai során kiderült, hogy a férfit korábban már elítélték hasonló bűncselekmény elkövetése miatt, és büntetésének végrehajtását felügyelet melletti próbaidőre felfüggesztették. A férfi még a felügyeleti időszakban volt, és az előző elítélését követően visszaesőnek minősült. A bizonyítékok alapján a férfit 24 órára őrizetbe vették. A nyomozást a marosvásárhelyi közlekedési rendőrök folytatják a marosvásárhelyi ügyészség felügyelete alatt, járművezetői engedély nélküli vezetés bűncselekményének gyanúja miatt.

A rendőrség emlékezteti a járművezetőket, hogy a vezetői engedély nélküli járművezetés bűncselekménynek minősül, a közlekedési szabályok betartása pedig elengedhetetlen a közlekedés valamennyi résztvevőjének biztonsága érdekében – tájékoztatott *Andreea Pop C. Frandes*, a Maros Megyei Rendőrség sajtóképviselője. (*pálosy*)

MEGYEI HÍREK

Kárpátok sétány – jelen és jövő. Beszélgessünk a lakókkal!

A polgármesteri hivatal ismét tart beszélgetéseket a lakónegyedekben. Az első találkozót a Kárpátok sétány lakóival tartják október 27-én, kedden 18 órától a Traian Săvulescu Mezőgazdasági Líceumban. Marosvásárhely polgármestere, Soós Zoltán, alpolgármestere, Kovács Levente, valamint a polgármesteri hivatal főbb igazgatóságainak vezetői lesznek jelen. Minden érdeklődőt szeretettel várnak egy nyílt beszélgetésre, ahol szó lesz a lakónegyed jelenlegi helyzetéről és jövőjéről, a folyamatban lévő beruházásokról, a tervezett fejlesztésekről, valamint azokról a problémákról, amelyek megoldásra várnak.

Megszűnt gyalogátkelőhely

Felszámolták a Mihai Viteazul és a Trébely utca kereszteződésénél található gyalogátkelőhelyet. Arra kérik a gyalogosokat, hogy figyeljenek a változásokra, és a közelben található, megfelelően festett és jelzett gyalogátkelőhelyeket használják. A biztonságos átkeléshez fontos a közlekedési jelzések betartása és a kijelölt gyalogátkelőhelyek használata – tájékoztat közösségi oldalán a marosvásárhelyi önkormányzat.

TERMOSZ – természettudományok oktatásmódszertani szemléje

A rendezvény a matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz és informatika módszertanát gyakorló pedagógusoknak és tanárképzős diákoknak szól, amelyre a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Karán kerül sor október 24-én 9 és 20 óra között. A TERMOSZ nem egy újabb kötelező, száraz elméleti konferencia. Azzal a céllal szervezik, hogy országos fórumot teremtsenek, ahol a pedagógusok egymástól tanulhatnak, és megoszthatják azokat a módszereket, amelyek a saját osztálytermeikben már beváltak. Nem elméleteket gyártanak, hanem működő pedagógiai ötleteket, fogásokat és értékelési technikákat hoznak össze, amelyeket másnap reggel bárki alkalmazhat a saját óráján.

Borsos Szabolcs könyvbemutatója a Bolyaiban

A magyar tudomány napja alkalmából dr. Borsos Szabolcs Egy Bolyai-aforizma világa, avagy a szimbolikus gondolkodás lehetősége című könyve bemutatásra kerül sor november 3-án, kedden 14 órától a Bolyai Farkas Elméleti Líceum Bolyai János dísztermében. A kötetről Benkő Mihály református lelkész, Székely Szilárd tanár és Stan Johann, a Bolyai volt diákja beszélnek. A könyvbemutatóra a város érdeklődő közönségét is szeretettel várják – tájékoztatott Haraszti Helga, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum tizedik osztályos diákja.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Piroska

RENDEZVÉNYEK

Operettest a Kultúrpalotában

Az operett napja alkalmából október 28-án 19 órától Marosvásárhelyen, a Kultúrpalotában operettestet szervez a Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület. Fellépnek Buta Árpád, Trozner Kincső, Szabó Levente marosvásárhelyi, Cseke Brigitta és Szondi Tamás budapesti művészek, műsorvezető: Nagy Csilla és Boczog Botond. A belépés díjtalan, helyjegyek a Kultúrpalota pénztárában válthatók.

Az apa – a Csíki Játékszín előadása

Florian Zeller világsikerű darabját, Az apát mutatja be Marosvásárhelyen a Csíki Játékszín, a főszereplő Fülöp Zoltán. A mélyen személyes, empátiával és szelíd humorral megírt darab egy demenciával élő férfi nézőpontján keresztül beszél emlékezetről és felejtésről, az idő múlásáról, szeretetről és gondoskodásról és arról a törékeny egyensúlyról, amelyben mindez egy család életében találkozik. A Vladimir Anton rendezésében készült előadás október 29-én és 30-án 19 órától a Stúdió Színházban tekinthető meg, románul feliratozott. Jegyek: https://intime.hu/e/az-apamarosvasarhelyen-2026-10-29-261029.

Képernyők között felnőni – Pöltl Ákos előadása

A Szülők Iskolája következő alkalmán Pöltl Ákos családbiztonsági szakértő október 23-án 18 órától tart előadást a Philothea Klubban (Posta utca 2. szám) egy olyan témáról (a digitális világ gyerekekre gyakorolt hatásáról), amely a szülők számára egyre nagyobb kihívást jelent: szó lesz arról is, hogy mit tehetnek a szülők ebben a helyzetben. A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Regisztráció: https://forms.gle/iTrFVBH4maNXurYC7.

Halloween a Csányi kastélyban

Október 31-én, szombaton 13 órától a Csányi kastélyban – Jedd, Patak utca 45. – egész napos szórakozásra hívják a családokat. 13–16 óra között ügyességi játékok gyerekeknek, vidám programok és közös játék, de lesz helyi termelők és kézművesek vására, tökfaragás kicsiknek és nagyoknak, majd az elkészült töklámpások közös kivilágítása. Meglepetés a gyerekeknek: 19 órától pillecukorsütés a tűz mellett. A jelmez idén is ajánlott, hiszen Halloween jelmezben az igazi. Aki tökfaragásban részt venne, vigyen saját kellékeket: tököt és faragásra alkalmas kést. A belépő személyenként egy tányér sütemény vagy szendvics. Vizet, üdítőt, teát és forralt bort a helyszínen lehet vásárolni. Tel.: +40-770-275-354, Csányi Edina.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ: Karácsonyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES: Benedek István
LAPSZERKESZTŐ: Vajda György

MUNKATÁRSAK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Gligor Róbert László, Kaáli Nagy Botond, Mezey Sarolta, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Sófalvi Szidónia, Szeredai Vivien, Szer Pálosy Piroska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Mátyus Beáta. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília. • Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Luca Niculescu:

Más pártokat is hívtunk a kormányba, de a PSD vállalta a kormányzást

Más pártok is kaptak felkérést a kormányban való részvételre, de a Szociáldemokrata Párt (PSD) vállalta a kormányzást – jelentette ki Luca Niculescu miniszterelnök a Victoria-palotában tartott kedd esti sajtótájékoztatóján.

A kormányfőt arról kérdezték, hogyan érzi magát egy többségében PSD-s miniszterekből álló kabinet élén, miután korábban jobboldali irányultságú szerkesztőségekben dolgozott. Válaszában hangsúlyozta, hogy az államfő politikai, szakértői vagy vegyes összetételű kormány alakítására egyaránt lehetőséget adott neki. Más pártok végül nem vállaltak kormányzati szerepet, de a parlamentben támogatták a kabinet beiktatását, amiért köszönetet mondott. „Az én érzéseim számítanak a legkevésbé. Az a fontos, hogy működőképes kormányunk legyen” – fogalmazott.

Új adók esetleges bevezetésére vonatkozó kérdésre Niculescu nem adott határozott választ, azt mondta, hogy előbb fel kell mérni az államháztartás év végéig várható helyzetét. Hozzátette, senki sem akar új adókat bevezetni, és a kabinet mindent megtesz a kiszolgáltatott helyzetben lévők védelméért.

A miniszterelnök azt is hangsúlyozta, hogy tartani kell a nemzetközi vállalásokban rögzített hiánycélt. Emlékeztetett arra, hogy Románia az év közepén csak szűken kerülte el a kedvezőtlen hitelminősítői döntéseket, a következő felülvizsgálatok pedig a jövő év elején esedékesek.

Niculescu közölte, hogy a PSD által szorgalmazott szociális intézkedések fedezetét a rendelkezésre álló költségvetési mozgástéren belül keresik. Lehetséges forrásként a hatékonyabb adóbeszedést, a jövő évre előre jelzett, mintegy kétszázalékos gazdasági növekedést, a beruházások bővülését és az uniós források jobb felhasználását említette.

A kormányfő szerint az OECD-csatlakozás újabb befektetési alapok forrásait is elérhetővé tenné Románia számára. Reményét fejezte ki, hogy erre mielőbb sor kerül. (*Agerpres*)

Tiltakoznak a mélyben a bérükkel elégedetlen Zsil-völgyi bányászok

Második napja tiltakoznak a mélyben a dél-erdélyi Zsilyvajdejvulkán (Vulcan) szénbányáiban dolgozó bányászok a köztük lévő bérkülönbségek miatt. Szerdán reggel mintegy 90 vájár tartózkodott a föld alatt és tagadta meg, hogy feljöjjön mindaddig, amíg az illetékes román hatóságok nem rendezik követeléseiket.

A Hunyad megyei településen kedden reggel kezdődött a föld alatti tiltakozás, miután az éjszakai műszakban dolgozó bányászok elutasították, hogy feljöjjenek a felszínre. A nappali műszakban dolgozók is csatlakoztak hozzájuk. Szerdán reggel már mintegy 90 vájár volt a mélyben, közük többen már 24 órája tartózkodnak a föld alatt. Szerdán a tiltakozók egyike rosszul lett, rohammentősök hozták fel és látták el őt.

A bányászok elégedetlenségét az váltotta ki, hogy a napokban felfedezték a köztük fennálló bérkülönbségeket. A Digi24 román hírportál beszámolója szerint a vájárok közül mintegy 50-en a bezárásra ítélt lupényi (Lupeni) bányából érkeztek Zsilyvajdejvulkánba, hogy letöltsék a nyugdíjazásig hátralévő szolgálati időt. A napokban kézhez kapott bérjegyzékből kiderült, hogy új munkahelyükön kevesebb pénzt kapnak ugyanazért a munkáért, mint korábban. Elégedetlenségük társaikra is átterjedt.

Szerdán Széll Lőrincz Hunyad megyei prefektus is a helyszínre érkezett, hogy meghallgassa a tiltakozók panaszait. A prefektúra a Zsil-völgyi energetikai komplexum képviselőivel közösen próbál megoldást találni a kialakult helyzetre. Alin Sin, a bányászokat tömörítő Muntele szakszervezet elnöke az Agerpres hírügynökségnek úgy nyilatkozott: a tiltakozók nem hagyják el a tárnákat, amíg nem kapnak írásbeli garanciát arra vonatkozóan, hogy munkaadóik kiegyenlítik a bérkülönbségeket, és saját bérkategóriájukban mindannyian megkapják a legmagasabb fizetést.

A bezárásra ítélt Zsil-völgyi szénbányák dolgozói körében az utóbbi időben rendszeressé váltak a tiltakozások. A vulkáni vájárok legutóbb augusztusban maradtak munka után a föld alatt, akkor az ingázási költségek megtérítését követelték. (*MTI*)

Október 24-én kaphatja meg Románia a juhok és kecskék oltásához szükséges vakcinát

Várhatóan október 24-én kapja meg Románia az Európai Unió vakcinakészleteiből biztosított 1,1 millió adag oltóanyagot, amelyből 800 ezer a juh- és kecskehimlő, 300 ezer pedig a kiskérődzők pestise elleni védekezést szolgálja – közölte kedden az Európai Bizottság (EB) egyik szóvivője.

Tájékoztatása szerint a román hatóságok szeptember 21-én nyújtották be hivatalos kérelmüket, majd két nappal később elküldték az oltási terveket is. A bizottság október 2-án pontosításokat kért, amelyekre október 5-én kapott választ. Az uniós vakcinakészletek felszabadításáról október 8-án döntöttek, miután valamennyi gyakorlati és jogi feltétel teljesült. A szóvivő hangsúlyozta, hogy az uniós vakcinakészletből a sürgősségi oltási kampányok elindításához tudnak oltóanyagot biztosítani, nem a teljes oltási programhoz. Így elegendő oltóanyag marad az uniós készletekben ahhoz, hogy más országokban kialakuló járványügyi vészhelyzetek esetén segítséget tudjanak nyújtani – magyarázta.

Az Országos Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Hatóság (ANSVSA) elnöke, Alexandru Bociu egy hónappal ezelőtt úgy nyilatkozott, hogy Románia az év végéig újraindíthatja a juhexportját, ha az országos oltási kampány a terveknek megfelelően október 1-je körül elkezdődik. „Az oltás teljes költségét az állam állja, a gazdáknak semmit sem kell fizetniük” – jelentette ki akkor.

Az Európai Bizottság június 18-án december 31-éig meghosszabbította a Romániából harmadik országokba irányuló juh- és kecskeexport tilalmát, és fenntartotta az uniós tagállamokba történő szállításokra vonatkozó korlátozásokat is. Az intézkedést a Maros megyében megjelent juhhimlő- és kiskérődzőpestis-gócok, valamint a két betegség továbbterjedésének magas kockázatával indokolták. (*Agerpres*)

ORSZÁG – VILÁG

Medvejárás Hargita megyében

A Hargita megyei csendőrség szerdai tájékoztatása szerint az október 1. és 20. között rögzített bejelentések száma alacsonyabb, mint a múlt hónapban, amikor szeptember 1. és 22. között 40 bejelentés érkezett, de magasabb, mint 2025 azonos időszakában, amikor 12 bejelentést regisztráltak. A csendőrség adatai szerint október első három hetében a megye 15 településéről jelentették a nagyvad felbukkanását. A legtöbb hívás, három-három, Csíkszeredából és Székelyudvarhelyről érkezett, a csíkszentdomokosi, zetelaki és oroszhegyi lakosság pedig két ízben jelezte a hatóságoknak az 112-es segélyhívószámon medve felbukkanását. Egy-egy esethez riasztották a csendőröket Borszékre, Korondra, Felsőboldogfalvára, Gyergyóditróba, Marosfőre, Farkaslakára, Csíkszentlélekre, Bögözre, Székelyvarságra és Csíkkozmásra. A csendőrök egy eset kivételével, amikor a medvét természetes élőhelyén látta a bejelentő, minden esetben kiszálltak a megadott helyszínre, de csak hét alkalommal kellett beavatkozniuk, a többi esetben kiérkezésükig a nagyvad már továbbállt. Négy esetben a csendőrök visszaűzték a nagyvadat az erdőbe, három esetben azonban az állat kilövéséről döntött az illetékes bizottság. A kilövések Farkaslakán, Székelyudvarhelyen és Székelyvarságon történtek, a csendőrök mindhárom esetben biztosították a terepet a beavatkozás idején. A Hargita megyei csendőrség adatai szerint év elejétől 501 bejelentés érkezett medve felbukkanásáról a segélyhívószámra, sokkal több a tavalyi év ugyanezen időszakában regisztrált 239 bejelentésnél. (*Agerpres*)

Újabb drónok hatoltak be az ország területére

A védelmi minisztérium szerda reggel közölte, hogy a hadsereg radarrendszere több légi célpontot észlelt az ukrán–román határhoz közeli Vilkove településtől északkeletre, az ukrán légtérben. A tárca tájékoztatása szerint a katonai parancsnokság értesítette a katasztrófavédelmet, amely 3 óra 34 perckor RO-Alert-üzenetben figyelmeztette a lehetséges veszélyre Tulcea megye északi és keleti részének lakosságát. Légtérsértés nem történt, a légi riasztást 4 óra 2 perckor lefújták. Ugyanakkor szintén szerdán becsapódott drónt találtak a Buzău megyei Robeasca községhez tartozó Moșești településen, ahova a védelmi minisztérium és a Román Hírszerző Szolgálat (SRI) szakértői is kiszálltak, miután egy helyi lakos értesítette a hatóságokat a 112-es segélyhívószámon. A szakértők megtalálták a drón maradványait, a motor és a törzs egy részét, de nem lehet még pontosan megállapítani, hogy milyen gyártmányú. A prefektus szerint a drónmaradványok mintegy száz négyzetméteren voltak szétszórva, és sehol nem találtak a közelben robbanóanyagot. (*Agerpres*)

Tóth Csaba lett Arad megye prefektusa

Az RMDSZ-es alprefektus vezeti az Arad megyei prefektúrát, miután Mihai Pașca nemzeti liberális párti prefektus benyújtotta lemondását és szabadságra ment. Egy korábbi rendelet értelmében a prefektus távollétében ő látja el az intézményvezetői feladatokat. Jelen esetben a megbízatása addig tart, amíg a kormány felmenti tisztségéből a lemondott prefektust, és kinevezi utódját. Tóth Csaba 2025 márciusában lett Arad megye alprefektusa, miután leváltották az előzőleg négy évig betöltött prefektusi tisztségből. Utódja, Mihai Pașca hétfőn jelentette be, hogy a PNL ellenzékbe vonulása miatt elküldte lemondását a miniszterelnöki kancelláriához. (*Agerpres*)

Balekológia

(Folytatás az 1. oldalról)

miközben a PSD-sek „hallgattak” – jobbára nem cáfolták, de nem is ellenezték mindazt, amit a közszférában a megbuktatott kormánnyal szemben elhintett az AUR. Aztán a szociális színezetű propagandájukkal, „országmegváltóként” fellépve és a parlamenti szavazatarányukkal a PSD-sek kivéreztettek minden olyan kormányfőjelöltet, aki vállalta volna a Bolojan-kormány intézkedéseinek folytatását. Hangsúlyozom, ezek valóban a szegényebb rétegeket sújtották volna, de tegyük hozzá: keményen beletrafáltak – az USR-vel együtt – azokba az előjogokba, amelyeket a korábbi PSD-kormányok törvényekkel szentesítettek, és amelyek valójában veszélyeztették a háttérhatalmat, vagy ahogy még mondják, a „párhuzamos állam” létét. Felfedték a maffia típusú összefonódásokat, amelyeknek köszönhetően az évek során eurómilliárdok tűntek el a közszférából a magánvállalkozásokba. A PSD-sek jól kitervelt lépésekkel és az előre hozott választásokkal fenyegetve abba a kényszerhelyzetbe hozták a józanul gondolkodó politikai elitet, hogy „utolsó esélyként” el kellett fogadniuk Luca Niculescut, a „balekot”, akit előretoltak, és aki mögé felsorakoztatták a PSD-s miniszterjelöltek sorát. Őket természetesen a háttérből a párt korifeusai irányítják, akiknek az az érdekük, hogy megállítsák a párhuzamos állam felszámolására irányuló kísérleteket. Mert minden a saját érdekről, a pénzről és a hatalomról szól…

Luca Niculescu immár miniszterelnökként a kedd esti sajtótájékoztatóján azt nyilatkozta, hogy „más pártok végül nem vállaltak kormányzati szerepet, de a parlamentben támogatták a kabinet beiktatását (…)”. Nos, gondolom, a nyilvános kijelentésen túl Luca Niculescu önmagában ezen nem lepődött meg. Erről Fülig Jimmy jutott eszembe, amikor a kocsmai verekedés után volt pofája visszatérni a matróz hátába szúrt késéért. A hasonlattal élve: valójában a PSD hátba szúrta politikai partnereit, kizárólag a saját – és nem az ország – érdekében, és nemhogy „visszajöttek volna érte”, hanem még forgatták is a politikai partnerek hátában az élét. Ebben a szituációban a parlamenti pártoknak nem maradt más választásuk, mint „támogatni” a „balek” kormányát. Mert ha Luca Niculescu és jelölt kormánya is megbukott volna, az elkerülhetetlenül előre hozott választásokat eredményezett volna, ami tovább mélyítené az ország gazdasági válságát.

Hogy mire lesz képes ez a kormány, majd kiderül, de a kialakult helyzet továbbra is arra mutat, hogy az ország a 2028-as választásokig viharba került hajóként fog sodródni, amelyen igen sokan kapnak majd tengeribetegséget. Még jó, hogy nem mindenkiből tudnak balekot csinálni! Reméljük…

Pokollá teszik a nyárádmentiek életét

(Folytatás az 1. oldalról)

Nemrégiben arról számoltunk be, hogy viszonylag jó ütemben haladnak az A8-as autópálya első, Marosvásárhely és Nyárádszereda közötti szakaszának építésével, és ezt remélhetőleg a következő év végéig használatba adják, így ezúttal valamelyest csökken a nyárádmenti falvakra nehezedő teherforgalom nyomása is.

A cikk kapcsán egyik alsó-nyárádmenti olvasónk reagált, azt emelve ki, hogy „a haladás mellett érdemes lenne azt is megemlíteni, hogy mindez milyen áron történik, és kik viselik ennek a terheit”.

Az ilencfalvi *Kakasi Hunor Csaba* a ***Népújsághoz*** juttatott levelében jelezte, hogy az Alsó-Nyárádmentén a 151D jelzésű megyei út egyes szakaszain mára „derékig érő kátyúk, valóságos kráterek” alakultak ki, mivel az autópálya építéséhez kavicsot szállító, sokszor mintegy 60 tonnás teherautók nagy sebességgel mennek a lakott területeken. Az utak állapota folyamatosan romlik, a szükséges javítások pedig elmaradnak. A helyzet odáig fajult, hogy a nagy teherautók okozta rezgések miatt a környékbeli lakóházakban is károk keletkeznek, illetve egyre több lakos tapasztalja a járművek okozta rázkódást. „Végeredményben tehát a régóta várt autópálya építése a helyi lakosság számára komoly terhekkel jár. Jó lenne, ha a fejlődésről szóló beszámolók mellett ezekről a problémákról és az érintett települések lakóinak helyzetéről is szó esne” – hívta fel figyelmünket az érintett nyárádmenti lakos.

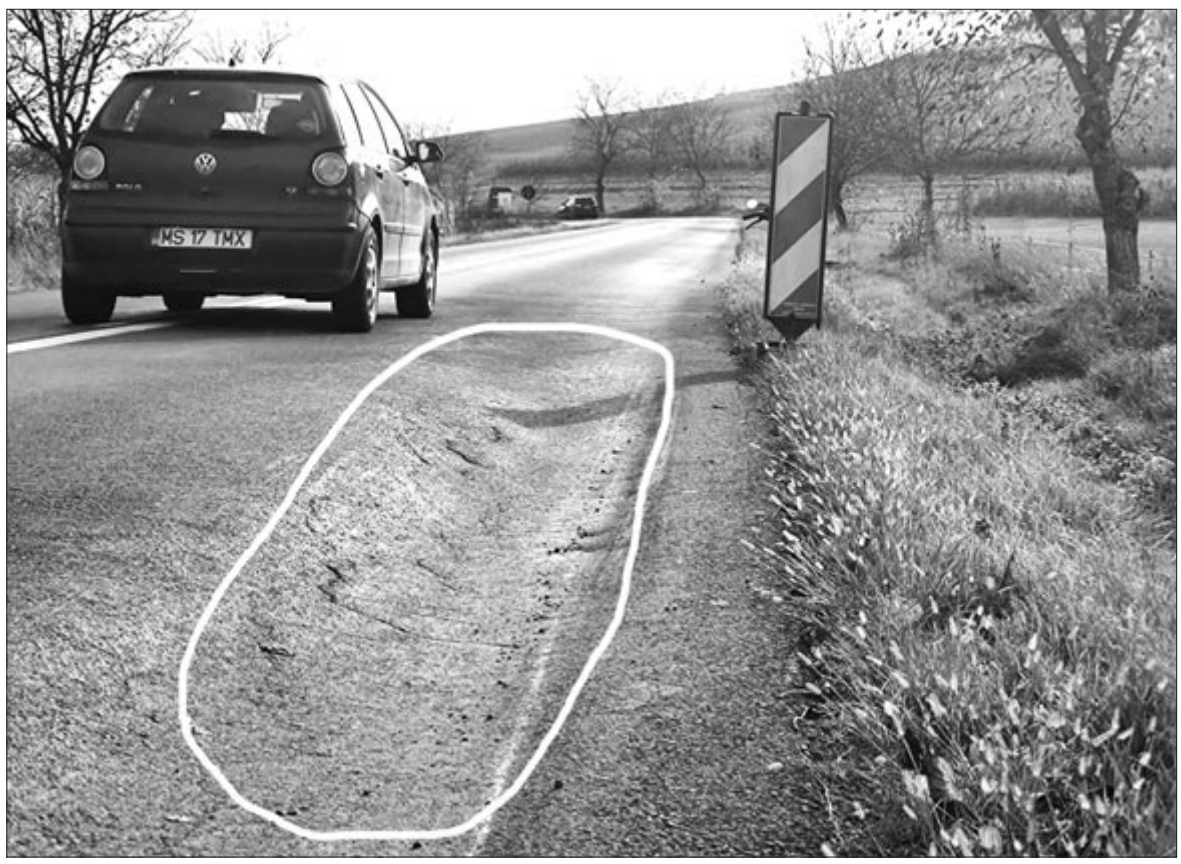
Tartanak attól, hogy a munka a községre marad

Lapunk érdeklődésére *Iszlai Tibor*, Dózsa György község polgármestere megerősítette: valóban nagyon tönkrement a megyei út: amint leszállunk az A3-as autópályáról, Lőrincfalvától Nyárádkarácsonyig, de akár azon felül, Ákosfalváig is teljesen megrongálták a teherautók, annyira, hogy helyenként 30–50 centiméteres mélyedések is húzódnak végig rajta. A teherautók jóval a megengedett súlyon felül vannak megrakva, amellett száguldanak a településeken is, gyakran hajnaltól késő estig megállás nélkül, így nem is csoda, hogy az út teljesen tönkrement, a házak rezegnek, amikor végigdübörögnek a nehéz járművek a falvakon. Eddig is gond volt az út állapotával, de amióta az autópályaépítés zajlik, rettenetes állapot alakult ki. A községben több rendszámolvasó kamera van felszerelve, amelyekkel megfigyelték ezeket a – többnyire Prahova megyei jelzésű – teherautókat: vannak időszakok, amikor naponta 350–400 ilyen autó is végighalad a község főútjának számító megyei úton.

Ezeket a megyei utakat még akkor építették, amikor csak 7 tonnás teherautók jártak rajtuk: egy alig 30 centiméteres kőrétegre néhány centiméteres aszfaltot húztak, s azt azóta is kátyúzzák, foltozzák, így nem is bírhatja a szörnyű terhelést. Nincs alapjuk az utaknak, sok esetben a község mellékutcái jobb alappal épültek meg – tette hozzá a községgazda. A megoldás a teljes felújítás lenne: egy félméteres kőágyra egy betonréteg és új aszfaltszőnyeg, amint az E60-as országúton készült évekkel ezelőtt – magyarázta. A felső – Nyárádkarácson, Ákosfalva községbeli – szakaszokon kétszer is aszfaltoztak, az alsó – Dózsa György községhez tartozó – szakaszon csak egyszer, ezért itt még gyengébb az úttest, mint a szomszédos községekben, s amikor a nyári forróság idején a hatalmas teherrel közlekedő autók végigmennek rajta, úgy nyomják szét azt, mint a gyurmát.

Iszlai Tibor kiemelte: többször jelezte a problémákat a megyei önkormányzatnál, de egyelőre nem volt ennek eredménye. Pedig a község lakói attól tartanak – jogosan –, hogy az autópálya megépítése után a kivitelező kivonul, de a megyei utat nem javítja meg, a közösségnek pedig nincs pénzalapja erre. „Itt hagyják a nyomort a nyakunkon, mi szenvedjük végig ezt, akik itt lakunk” – mondta hangjában némi tehetetlenséggel és elkeseredéssel a polgármester.

Szinte a teljes Nyárádmentén mélyedések barázdálják a megyei utat Fotó: Gligor Róbert László

A megyei tanács kénytelen javítani

Az ügyben a Maros Megyei Tanács (mint a megyei út ügykezelője) álláspontjára is kíváncsiak voltunk. A kérdéseinkre a sajtóosztálytól kapott válaszokból kiderül: az autópálya kivitelezője nem fizet különadót vagy díjat a megyei utak használata, illetve az ebből eredő többletterhelés miatt.

Így hát ki fogja megjavítani a megyei utat? – teszi fel jogosan mindenki a kérdést. A Maros Megyei Tanács két alkalommal is levélben fordult az országos közúti infrastruktúrakezelő társasághoz (CNAIR), kérve, hogy az szólítsa fel a kivitelező céget a 151D jelzésű megyei út szükséges javításainak elvégzésére. Emellett a megyei tanács képviselői több alkalommal is egyeztettek a kivitelező céggel is az út állapotáról és a szükséges beavatkozásokról.

A Maros Megyei Tanács nem szerződő fél az autópálya kivitelezésére vonatkozó szerződésben, ezért annak részleteit nem ismeri. A rendelkezésékre álló információk szerint a megyei út javítása szerepel a kivitelező szerződéses kötelezettségei között, ám ugyannakkor a kivitelező értelmezése szerint a javítási munkálatokat csak az autópálya-építési munkálatok befejezését követően kell elvégezni.

Mivel a több alkalommal történt felszólítás és egyeztetés ellenére a kivitelező nem végezte el a szükséges javításokat, a Maros Megyei Tanács saját hatáskörében intézkedik a 151D jelzésű megyei út kátyúzásáról – derült ki a válaszokból. A munkálatokat a megyei utak karbantartására vonatkozó éves keretszerződés keretében végzik el. Jelenleg folyamatban van a szükséges szerződés megkötése az érintett útszakaszra, és a tervek szerint még az ősz folyamán sor kerül a kátyúzásra – tájékoztatta a Népújságot az ideiglenes megoldásról a megyei önkormányzat.

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Zongora a váróteremben

Sebestyén Mihály

Föld- és műrajzi helyzetét tekintve egész pontosan a Caravaggio nemzetközi repülőtér A 4-es és A 5-ös kapuja közötti tágasabb térben. Bergamo (Lombardia) városától úgy hat–nyolc kilométerre.

A zongora nyitott, úgy értem fedele felcsapva, bárki hozzáférhet. Azért is állították oda, hogy a műértő vagy zenélni tudó utazótömeg soraiból az, aki hivatást, hívást, ihletet, bátorságot (a magamutogatás, kéretlen feltárulkozás sincs kizárva az érzetek közül) tapasztal ereiben csordogálni művészetének és műízlésének fölmutatására, egy kis egyéni fellépésre – koncertmesterek és rendezők nélkül –, csak amúgy spontánul nekieshet a zongorának válogatatlan közönség előtt, és azt játszik, amit csak akar, amit tud, amiről úgy gondolja, hogy mások számára is fogyasztható, elfogadható, élvezetet nyújthat.

Nos, mindez egy átlagos októberi kedd délután, mely estébe és esőbe nyúlott, esett meg a szemünk láttára és fülünk hallatára. Valamilyen szerencsésebb csillagzat alatt állott a mondott keddi nap, ugyanis három ifjú ember is úrrá tudott lenni a világot jelentő billentyűk fölött.

Volt, aki jazzmelódiákat játszott saját átírásban (?), szépen improvizálva, más Chopinnel próbálkozott a repülőtér forgatagában (legalább húsz-egynéhány–harminc fapados járat indult, és óriási tömeg hullámzott a csarnokban), sőt akadt egy bátor vállalkozó, aki Beethoven-szonátákat (pl. Apassionata) adott elő, és az emberek felkapták a fejüket, felfigyeltek, felderültek, amikor Mozart könnyedebb műveit csillogtatta meg. Valamiért mégis az volt az érzésem, hogy a szólisták hivalkodás nélkül tették, a maguk és mások örömére. A gyerekek közül sokan elhallgattak, megbűvölten figyelték a zongorista kezét, játékát, és lehet, hogy egyesekben éppen akkor fogalmazódott meg a vágy, hogy maguk is megtanulnak e hangszeren játszani. Talán már ekkor eldőlt pályaválasztásuk is… ábrándoztam el.

Egy adott pillanatban a kétórás koncert alatt a zongoristához, aki minőségi jazzt játszott, odalépett egy öreg néger muzsikus, aki énekelt szöveggel kísérte az előadott dallamokat. Néha még elő is játszott néhány dallamot, amiből arra következtettem, ez lehet a hivatása. Beatles-nótákat véltem felismerni, amiből kifolyólag újfent csak azt a sajátos vélekedésemet kockáztatom meg önös módon, hogy a hatvanas-hetvenes évek beatzenei kínálata messze jobb volt, időtállóbb, idézhető, felidézhető, tartalmasabb, mint a ma hallható semmilyen pocsolyazenék, amelyek ömlenek az FM rádiókból unos-untalan.

Az emberek a zongora köré gyűltek, elhallgattak a párbeszédek, a telefonálók távolabb húzódtak, sokuk számára szokatlan újdonság volt, amitől nem tudták megvonni csodálatukat. Ma, amikor egyre kevesebb ifjú embert köteleznek a szülők, hogy hangszeres zenét tanuljanak, az ui. ma már nem tartozik hozzá az általános műveltséghez, nem a középosztálybeliség vagy polgári létforma sine qua non-ja. (Bürger Albert nagyiparos vagy Mentovich Ferenc filozófus tanár még természetesnek vette, hogy valamely hangszeren játszik, kvartettben zenél.) Igaz, ma, miként az én ifjúkoromban, ezelőtt ötven-hatvan évvel, a fiatal gitárt ragadott (kunyerált ki a szüleitől, vásárolt spórolt pénzéből, csereberélt), hiszen mindenképpen el akarta játszani legalább A felkelő nap házát (House of Rising Sun). Megtanult pengetni.

A műfaj szabályai szerint ennyi pozitívum mellett kell valamilyen ellensúly, ellentétel, kontrasztanyag. Akad, sajna, barátaim. Hangoskodó vásárhelyi nők és nehézfiúk közönséges rikácsolása, röheje, az életérzés gátlástalan felmutatása a döbbenten várakozó sorban, míg repülőre szálltunk. Menet is, jövet is. Ugyanazok a honfitársaink, ugyanazon a nyelven. A miénken.

Harmónia
A NÉPÚJSÁG HETI EGÉSZSÉG–ÉLETMÓD MELLÉKLETE
SZERKESZTETTE: SÓFALVI SZIDÓNIA

A történelem nem fekete-fehér

Interjú Novák Csaba Zoltánnal

A száraz tények és évszámok mögött mindig ott rejlik az ember, a szereplők egyéni sorsa, félelmei és döntései. Az 1956-os forradalom évfordulóján *Novák Csaba Zoltán* történésszel beszélgettünk arról, hogy miként élték meg az erdélyi és marosvásárhelyi emberek a budapesti eseményeket, mit jelentett a forradalom nélküli megtorlás, és hogy hogyan lehet megőrizni a tartásunkat a legnehezebb időkben is.

Sófalvi Szidónia

A rockzenétől a tudományos kíváncsiságig

– Történészként mi az a személyes élmény vagy történet, ami miatt számodra ez a téma kiemeltté vált?

– Vidéki családban nőttem fel, amely különösebben nem érdeklődött a politika iránt, így gyerekként nem találkoztam ‘56-tal. Később, fiatalon a kultúrán keresztül érintett meg a téma: a rockzenében – a Hobo Blues Band vagy az East dalaiban – és a filmekben, mint pl. Gothár Péter Megáll az idő című alkotása. Ezekben benne volt az üzenet, hogy a magyar társadalmat mennyire meghatározta ‘56. Ebből az élményből csöppentem bele később történészként a téma kutatásába.

– Hogyan jött az ötlet, hogy történész legyél?

– A viccesebb válaszom az, hogy nem lehettem rockzenész vagy jó író, így maradt a történelem. A mélyebb válaszom pedig az, hogy mindig is nagyon szerettem megérteni, hogy egy-egy közösség miért és hogyan reagál bizonyos történelmi helyzetekre. Hajtott a tudományos kíváncsiság: látni akartam, hogy a kommunista hatalomátvételt követően az erdélyi magyarság hogyan tudott reagálni az új körülményekre.

Emberek a levéltári akták mögött

– Amikor az ’56-os erdélyi sorsokat és aktákat kutatod, megállsz-e még egy-egy emberi történetnél?

– Igen. A történész is ember, benne is lezajlanak lelki folyamatok. Átérzem annak a sorsát, amikor valaki egy adott történelmi helyzetben nehéz döntések és kihívások elé kényszerül. Számos olyan történet van, ami mélyen megérintett. Saját társadalmi-politikai tapasztalattal a hátam mögött bele tudok gondolni abba, milyen lehet az, amikor választ kényszerülsz, és döntened kell; amikor szembe kell nézned olyan eszmékkel, amelyekben hittél, de kiderül róluk, hogy nem olyanok, mint amilyennek elképzelted. És bele tudok borzongani abba is, amikor valakit a társadalmi származása vagy a politikai opciója miatt kiiktatnak osztályellenségnek, elhallgatottságban kell élnie, vagy extrém esetben évekre leültetik a börtönbe.

– Van olyan konkrét történet vagy személyiség, aki különösen megmaradt benned?

– Kapásból Dávid Gyulát említem, aki nagyszerű tudós, és már 94 év fölött jár. ‘56-ban megfogalmazta a rendszerrel szembeni véleményét, leülte érte a büntetését, majd képes volt visszaintegrálódni, túlélni a rendszer sötét időszakát. Ennek ellenére tartással, tiszta fejjel és lélekkel ért el magas szintű szakmai sikereket.

Hírek, remények és félelmek 1956 őszén

– Hogyan jutott el a budapesti események híre az erdélyi otthonokba?

– Bár létezett egy belső „vasfüggöny” a két ország között, az 1950-es évek közepére elindult némi nyitás: diákkedvezmények, kutatói utak révén, emellett a magyarországi rádiót is lehetett fogni. Így a tájékozottabbakhoz – főként iskolákon, egyetemeken, egyházakon keresztül – eljutottak a hírek.

– Milyen volt az első reflexió az utcákon: a remény vagy a félelem volt az erősebb az erdélyi magyarokban?

– Ez nem fekete-fehér történet. Nem úgy kell elképzelni, hogy minden erdélyi magyar automatikusan forradalmárrá vált. 1956 októberében az erdélyi magyarság rendelkezett olyan vívmányokkal, amelyekről ma sokan csak álmodoznak: létezett a Magyar Autonóm Tartomány Marosvásárhely központtal, önálló magyar nyelvű orvosi egyetemünk volt, folyóirataink, magyar iskolahálózatunk. Ezt az ‘50-es években sikerült kialkudni a román pártvezetéstől. Ugyanakkor az ideológiában hívők számára is egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a rendszer korrekcióra, reformra szorul. Vegyes érzések uralkodtak, de a lelki együtt gondolkodás, az együtt lélegzés a magyarországiakkal egyértelműen dominált. Egyfajta bizonytalansággal vegyes remény élhetett az emberekben.

– Volt-e különbség a fiatal és az idősebb generáció reakciója között?

– Természetesen. Az erdélyi magyarság nem egy homogén tömb. Nagyon sokan tagjai voltak a kommunista pártnak, intézményeket vezettek, így ők szkeptikusabban, visszafogottabban figyelték az eseményeket. Akinek félnie kellett az egzisztenciájáért, az óvatosabb volt. Ezzel szemben a fiatalok, különösen az egyetemi és a gimnáziumi diákság körében sokkal bátrabb, merészebb megnyilvánulások történtek. A szimpátiatüntetések, mozgalmak elsősorban körükben szerveződtek. Összességében azonban ‘56 megmutatta: a határok lezárása ellenére létezik egy lélekbeli kötelék, egy „képzeletbeli haza a magasban”, ami bizonyította, hogy a nemzetrészek együtt pulzálnak.

A forradalom nélküli megtorlások területe

– Milyen emberi gesztusokon keresztül mutatkozott meg a szolidaritás?

– Erdélyben nem volt tömeges forradalmi megmozdulás, ez sokkal inkább a forradalom nélküli megtorlások terepe volt. A szolidaritás apró gesztusokban nyilvánult meg: például amikor valaki halottak napján fekete szalaggal a karján ment ki a temetőbe. Egy diktatúrában egy-egy ilyen gesztusnak óriási súlya volt, a Securitate is kiemelten figyelte ezeket.

– Mikor vált érezhetővé a Securitate elnyomása?

– A román pártvezetés először megijedt, hírzárlatot és határzárat rendelt el, de engedményekkel is próbálkozott. Miután a kedélyek lecsillapodtak, levonták a következtetést: a magyar kisebbség veszélyforrást jelent. Megkezdődtek a letartóztatások és az intézményrendszer felszámolása. ‘56 közvetett következménye volt a Magyar Autonóm Tartomány megszüntetése, a magyar iskolák és a marosvásárhelyi orvosi egyetem átszervezése, valamint a különálló kolozsvári magyar egyetem felszámolása is.

– Ez az időszak hogyan dúlta fel a családok életét?

– Akit megcímkéztek – osztályellenségnek, kuláknak, ‘56-os szimpatizánsnak –, annak a családja és a gyermekei is hosszan tartó trauma áldozatai lettek. Sokan nem tanulhattak tovább, nem dolgozhattak a képzettségüknek megfelelő helyen. Számtalan embert kivégeztek vagy börtönbe zártak, a családoknak pedig sokszor el sem mondták, mi történt velük.

A bizalmatlanság hálója és az erkölcsi dilemmák

– Találkoztál-e olyan megrázó dilemmával, ami gondolkodóba ejtett?

– Igen. Óriási dilemma volt például a marosvásárhelyi értelmiségiek számára, amikor a párt összehívta őket, hogy ítéljék el a magyar forradalmat: napokig tartott a huzavona. De dráma az is, amikor valaki kényszerből vagy meggyőződésből együttműködik a hatalommal. A perekhez tanúk kellettek, és a bizonyítékokat gyakran más magyarok szolgáltatták. A történész feladata nem a pálcatörés, hanem a belső folyamatok bemutatása.

– Hogyan alakította át ez a kollektív félelem a közösségi bizalmat?

– A Securitate az 1950-es évek második felétől kezdte el szisztematikusan kiépíteni a kiterjedt besúgóhálózatot a magyar közösségekben. Minden intézményben jelen kellett lennie valakinek, aki jelentett. Ez a legsötétebb hozadéka az korszaknak: a hatalom arra kényszerítette a kis és nagy közösségeket, hogy állandó gyanakvásban, a megfigyeltség félelmében éljenek. Ez a kölcsönös bizalmatlanság évtizedekre meghatározta az erdélyi magyar társadalom közhangulatát.

A történelem tanulsága a jelen generációinak

– Ha a mai fiatalok szemével nézzük: mit adhat a mai generációnak az 1956-os erdélyi emberek helytállásának és sorsának megismerése?

– A legfontosabb tanulság az, hogy utólag a történelem mindig igazságot szolgáltat. Hiába próbálták ‘56-ot ellenforradalomnak bélyegezni vagy törölni az emlékezetből, az igazság felszínre került. A fiataloknak látniuk kell, hogy a történelemhamisításnak nem szabad teret engedni.

A másik üzenet, hogy vannak olyan élethelyzetek, amikor nincs választás: ha az embernek van saját egyénisége, értékrendje, azt fel kell vállalnia. Ugyanakkor azt is üzenném a fiataloknak, hogy ne engedjék meg semmilyen hatalomnak – legyen az szimpatikus vagy antipatikus –, hogy olyan helyzetet teremtsen, amely kiszolgáltatottá teszi az egyént. Amikor egy politikai erő hegemón helyzetbe kerül, előbb-utóbb vissza fog élni a hatalmával. ’56 fiataljai pontosan ez ellen emelték fel a szavukat. Ha egy hatalom rátelepszik a társadalomra, fel kell lépni ellene – ha azonnal nem is sikerül megdönteni, legalább ütünk egy szöget a koporsójába.

– Ha abban a korban éltél volna, hogyan reagáltál volna?

– Ismerve önmagamat, nem vagyok egy hősies alkat, aki benzines palackkal rohan a barikádokra. De nem szeretem a hazugságot, és nem tűröm, ha egy hatalom megpróbálja elnyomni az önálló értelmiségi létemet. A magam eszközeivel – írással, tanárként vagy kutatóként – mindent megtettem volna azért, hogy a diákjaim és kollégáim előtt leleplezzem a hatalom szorítását. Bízom benne, hogy ennyi bátorság szorult volna belém.

A beszélgetés végén Novák Csaba szavai nem egy távoli, történelmi fejezet emlékképeiként csengenek vissza, hanem élő, ma is érvényes figyelmeztetésként. 1956 erdélyi fejezetei nemcsak a szabadságvágyról és a hatalom elnyomó gépezetéről szólnak, hanem az egyéni felelősségről, a tisztánlátásról és a belső tartás megőrzéséről is.

Teremts őszi hangulatot az otthonodba fillérekből

Ahogy kint hűvösebbre fordul az idő, és egyre korábban sötétedik, mindannyian vágyunk arra, hogy a lakásunk melegebb, kuckósabb legyen. Jó hír, hogy ehhez egyáltalán nincs szükség drága dekorációkra vagy teljes bútorcserére. Az őszi hangulat megteremtése nem a pénztárcánkról, hanem sokkal inkább az odafigyelésről és a kreativitásról szól. Ráadásul az idei trendek pont a természetességet és az egyszerűséget éltetik, így néhány ügyes trükkel, szinte ingyen is igazi őszi kuckót teremthetünk bármelyik lakásban.

Sófalvi Szidónia

A legszebb őszi díszeket maga a természet kínálja, és a legjobb bennük, hogy egyetlen lejbe sem kerülnek. Egy hétvégi séta a közeli erdőben, parkban vagy csak a kertben tökéletes alkalom arra, hogy összegyűjtsük a dekoráció alapjait. A tobozok és a makkok egy egyszerű üvegtálba vagy egy szép formájú befőttesüvegbe halmozva azonnal mutatós asztaldísszé válnak. Pár csipkebogyóág vagy színes falevél egy vázába – esetleg egy szépen megtisztított, nagyobb üvegpalackba – állítva csodásan feldobja a komódot vagy az ablakpárkányt. A vadgesztenye gyűjtése ráadásul a gyerekekkel is szuper közös program: a klasszikus gesztenyefigurákon túl egy tálba szórva, pár szárított falevéllel kiegészítve önmagában is meleg, rusztikus hangulatot teremt a szobában.

Az őszi otthonélmény ráadásul nemcsak a látványról, hanem az illatokról és az ízekről is szól, így a konyhában található alapanyagokból is szuper és olcsó díszeket készíthetünk. A piacon vagy a közeli boltban vásárolt kisebb étkezési vagy dísztökök, valamint a piros almák hetekig elállnak az asztalon vagy a konyhapulton. Ha pedig a narancsszeleteket alacsony hőfokon kiszárítod a sütőben, gyönyörű, áttetsző díszeket kapsz. Ezeket fahéjrudakkal és szegfűszeggel kombinálva egy tálra teheted, így nemcsak mutatósak lesznek, de az egész lakást megtöltik finom, fűszeres illattal.

Ahogy délutánonként korábban sötétedik, a világítás adja meg a helyiségek igazi lelkét. Mielőtt drága gyertyatartókra költenél, érdemes körülnézni a spájzban: néhány sima befőttesüveget tekerj körbe spárgával vagy szárított falevéllel, tegyél az aljára egy kevés rizst, lencsét vagy apró kavicsot, és helyezz rá egy egyszerű teamécsest. Ha pedig lapul a fiókban karácsonyról megmaradt, meleg fényű fényfüzér, vedd elő bátran! Egy átlátszó üvegvázába vagy kosárba rejtve gyönyörű, lágy hangulatfényt áraszt a nappaliban.

Végül a textíliák tekintetében sem kell új díszpárnákra beruházznod, elég, ha a meglévő plédeket és takarókat ügyesen rendezed el. A szekrény mélyén lapuló melegebb, barna, sárga, bordó vagy zöld árnyalatú plédeket terítsd ki a kanapé karfájára vagy egy székre. A különböző anyagok, mint például egy kötött pulóver vagy egy puha takaró rétegezése azonnal melegséget és kényelmet sugároz. Egy csésze meleg tea, a szegfűszeg illata és a gyertyafény lágy játéka mellett a legegyszerűbb lakás is a nyugalom és a feltöltődés szigetévé válhat a hűvös estéken.

Az életmódváltás hat alappillére

Egyre kevesebbet és egyre rosszabbul alszunk

Gyakran lehet találkozni azzal, hogy a rohanással teli hétköznapokban semmire nincs elég idő, így a megállásra és a pihenésre sem. Mindeközben szinte folyamatosan ki vagyunk téve a kék fénynek, ami az okostelefonok, laptopok, számítógépek, televíziók képernyőjéből árad ránk, és ami kimondottan rossz hatással van az alvásunkra. De hogyan változtathatjuk meg az életmódunkat? Melyek a fő pillérek? Melyek azok a jelek, amelyekre mindenképpen figyelni kellene? Erről beszélgettünk *dr. Koncz Klára* belgyógyásszal, életmódorvossal a DeepDive-on.

Nagy-Bodó Szilárd

– Hogyan lehet elkezdeni az életmódváltást, illetve melyek azok az intő jelek, amelyek fel kell hívják a figyelmünket arra, hogy most már tényleg eljött az idő?

– A tudatos döntéshozásért felelős agykéreg, azaz a prefrontális kéreg átlagosan 25 éves korra érik be. Addig nagyjából azt csinálunk, amit akarunk. Aztán a kamaszkor viharai után, már felnőttkorban, amikor az ember családot alapít, gyereket vállal, akkor elkezdi érezni az alvásproblémákat és azt, hogy például be van feszülve a válla, a vérnyomása kezd emelkedni, megjelennek a vércukor-ingadozások és még lehetne sorolni. Mindezeknek nagyon sok oka lehet, de azt tapasztaltam, hogy ezek az intő jelek sokszor eszkalálódnak, és az ember csak akkor kezd észbe kapni, amikor valami trauma történik az életében. Belgyógyász vagyok, a krónikus betegségekkel foglalkozom, azokkal találkozom 90%-ban a rendelések során, illetve kórházi szinten. Ha utóbbit nézzük, azaz a kórházat, ott már sokszor nagyonnagyon késő ezeket az életmódpilléreket helyre tenni. A hat pillér, amiről az életmódorvoslás beszél: az egészséges táplálkozás (ami a táplálkozástudományi ismeretek alapvető ajánlásait tartalmazza, tehát dominál a növényalapú étrend), a rendszeres testmozgás, az alvásminőségünk javítása, a stresszkezelés, a mentális jólét és a társas kapcsolataink ápolása, illetve a felismerése, hogy adott esetben szociálisan elszigetelődtünk, valamint a függőségeink felismerése. Nyilván a prevenció minden szinten fontos. A legjobb lenne, hogyha már iskolás korban vagy óvodás kortól így tanítanánk a gyerekeinket. Erre most még nem nagyon van példa, de igyekszünk minden szinten kommunikálni és minden fronton edukálni.

– Az előadás során szóba került az alvás is. Mennyire minőségi az alvásunk, vagy mennyi időt fordítunk egyáltalán az alvásra a rohanó világban, amikor azt érezzük nemegyszer, hogy százfelé kell szakadnunk, hogy rengeteg impulzus vesz minket körül, amikor folyamatosan ott van a kék fény, az okostelefon, a laptop, a számítógép, a televízió előttünk, tehát mennyire alszunk jól, vagy egyáltalán mennyire alszunk?

– A felmérések azt mutatják, hogy a lakosság itt Erdélyben, Romániában is 40%-ban számol be alvászavarokról. Ez Magyarországon megközelítőleg 50 százalék. Van egy ajánlás, 6–8 óra az, amennyit javasolunk, hogy aludjanak az emberek. Ekkor a legalacsonyabb a kardiovaszkuláris rizikó előfordulása, ha ennél kevesebbet alszik az ember, és mondjuk nem abba a kronotípusba tartozik genetikailag, amely 6 óránál kevesebb alvással is egészséges marad, akkor rizikónak teszi ki magát. Mellesleg az emberiség körülbelül 1%-a rendelkezik olyan kronotípussal, amelynek elégséges a napi 6 óra alvás. De akkor mennyit alszunk jól? Ugye itt az életminőség az, ami számít, az, hogy kipihenten ébredünk-e, és az, hogy milyen a nappali aktivitásunk, milyen a kognitív funkciónk, milyen a memóriánk, el tudjuk-e látni a hétköznapi munkánkat, ezekre mind-mind érdemes figyelni. Nyilván az okoseszközök is mérik, az okosórák nagyon ügyesen megmondják, hogy milyenek az alvásciklusaink, pihentető, regeneráló volt-e az alvásunk, ezeket mindmind lehet használni. Kérdés, hogy kinek használ, és hogy ki mihez kezd az információval.

Fotó: a DeepDive Facebook-oldala

– Mit jelent a szervezetünk számára a jetlag? (És most nem feltétlenül az utazásra gondolok.) Az előadáson elhangzott az is, hogy vannak olyan személyek, főként fiatalok, tinédzserek, akik hétköznap egy bizonyos időpontban fekszenek le, és egy körülbelül azonos időpontban ébrednek fel, hétvégén viszont teljesen másképp élik az életüket. Mi a jobb: ez, hogy hétköznap lefekszenek éjfélkor, felkelnek reggel 7-kor és hétvégén lefekszenek hajnali 3-kor és felkelnek déli 12-kor, vagy az, ha folyamatosan hajnali 3-kor feküdnének le?

– Régen volt egy ilyen koncepció, hogy mindig éjfél előtt feküdjünk le, viszont ez már nem feltétlenül állja meg a helyét, a lényeg az, hogy az ember a saját ritmusát megtalálja. Alapvetően azt szoktuk javasolni, hogy mindig azonos legyen a lefekvés és a felkelés ideje hétköznap és hétvégén is. A social jetlag, amiről szó van a fiataloknál, egy nagyon gyakran észlelt probléma, amely során gyakorlatilag deszinkronizáció alakul ki a szervezetben, és ez a sok ezer perifériás óra, ami összehangolt működést tesz lehetővé, hogy a sejtjeink tegyék a dolgukat, az összekuszálódik, és ebből bizony lehetnek bajok. Leginkább kardiovaszkuláris, de egyéb betegségek is kialakulhatnak, úgyhogy én semmiképpen sem mondanám azt, hogy az a jó, ha mindennap hajnali 3-kor fekszünk le, mert alapvetően a szervezetünk úgy van kitalálva, hogy nappal aktív és éjszaka pihen. Természetesen vannak egyéni pacsirta, bagoly kronotípusok, ezek egyébként az aktuális feladattól függően változtathatók. Nagyon egyéni az, hogy kinek mi a ritmusa, de nyilván az adott munkarendhez is kell alkalmazkodni. Alapvetően felkelünk, dolgozunk, lefekszünk, de a fiatalok azért kicsit más kategória, nekik más a bioritmusuk. Azonban itt megint csak az jön be, hogy azért van idő ezt kialakítani, de nagyon jó lenne, ha fiatal kortól ezt megtanítanánk, illetve arról is beszélni kell a fiatalokkal, hogy milyen fényeket engedjenek be és jó szokásokat alakítsanak ki. Én azt javaslom, hogy próbáljunk meg legalább megközelítőleg egyórás intervallumon belül ugyanakkor lefeküdni, és akkor kelni mind hétköznap, mind pedig hétvégén.

– A kék fényt kerüljük, de helyette milyen fényeket engedjünk be?

– Kék fényt be lehet engedni nappal, amikor aktívak vagyunk, hiszen fokozza az éberségünket. Éjszaka vagy elalváshoz pedig a sárga-pirosas fények javasoltak, gondoljunk csak a kandallótűzre. Régen, amíg nem volt ilyen modern a világ, ez nagyon egyszerűen működött, mert lement a nap, és az emberek lefeküdtek aludni. Mára ez egészen megváltozott. Fontos azt is kiemelni, hogy a téli-nyári időszámítás is problémát tud okozni, az az egy óra csúszás is boríthatja a rendszert. Nagyon sok vita van egyébként a tudományos világban az óraátállításról, hogy maradjon vagy ne maradjon, mert a szívinfarktus előfordulása, amikor veszítünk egy órát, 24 százalékkal nő, és amikor visszaállítjuk, akkor 21 százalékkal csökken. De visszatérve az esti fényekre, olvassunk sárga fénynél, és az ágyat arra használjuk, amire való: alvásra és társas együttlétre.

– Amikor már orvoshoz kerülünk, akkor lehet, túl késő életmódot változtatni, mindenképpen lesznek valami következményei, hatásai az életünkre. Melyek azok a tünetek, amelyeket egyszerű emberként, nem szakemberként, észrevehetünk magunkon, és arra intenek, hogy valamit változtatnunk kell?

– Ezt megcáfolnám, tehát ha orvoshoz kerülünk, akkor is van lehetőség változtatni. Én nagyon hiszek abban, hogy az életfogytig tartó tanulás az egy abszolút létező fogalom, és éljünk ezzel. Itt viszont mindenképpen ki kell emeljem az alvási apnoét, ami a lakosság 18%-át is érintheti, tehát elég gyakran előforduló betegségről beszélünk, ami éjszakai légzési nehézségekkel, hangos horkolással jár.

– De saját magunkon, ha egyedül élünk, például nem tudjuk ezt annyira megfigyelni…

– Igen, mondjuk itt jönnek be az okoseszközök, amelyek jelzik ezeket. Illetve fontos kiemelni a háziorvosokat, akik szűrik is a jeleket. Ezért kell elmenni évente a háziorvoshoz, még akkor is, ha nincs panaszunk. Ne legyünk arra büszkék, hogy sose látott minket orvos! Valamilyen szinten a „minden belefér egy napba” – kultusz korát éljük, multitaskingolunk, rengeteg dolgot végzünk egyszerre, és nem biztos, hogy ez segít minket, sőt. Ezért van szükség arra, hogy évente legyen egy kivizsgálás, ellenőrzés.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

ALMÁS-MEGGYES-MOGYORÓS TORTA

Egy evőkanál olívaolajat, 2 dl olajat, 2,5 dl cukrot, 0,5 l lisztet, 1 kávéskanál szódaport, 5 tojást, 4 csomag vaníliás cukrot, 1 kávéskanál darált fahéjat, 3 evőkanál zabpelyhet, 1 evőkanál tejfölt, 3 evőkanál házi meggydzsemet és 5 közepes méretű, meghámozott, kockára vágott almát jól összekevertem. A formát kivajaztam és kiliszteztem, majd beleöntöttem a masszát. A tetejét vagdalt mogyoróval megszórtam. 180 fokon 10 percig, majd 160 fokon még 30 percig sütöttem. Narancsdzsemmel fogyasztottuk. Melegen, vanília-csoki fagylalttal és karamellkrémmel is nagyon finom.

NARANCSOS, BELGA CSOKIS TORTA

Két darab hagyományos piskótát sütök, az egyiket kakaósan. A tészta alapelve: ahány tojás, annyi kanál cukor, liszt és víz. Miután kisültek, mindkét piskótát kettévágom, így

összesen négy lapot kapok. Két nagyobb narancs héját lereszelem, felöntöm körülbelül 3-4 dl vízzel, ízlés szerint édesítem, és egy kevés vaníliaesszenciát is adok hozzá – ezzel a sziruppal alaposan meglocsolom a piskótalapokat.

A krémhez 1 kg zsíros vajat és 1 kg mascarponét 40 dkg vaníliás porcukorral, 5 evőkanál holland kakaóporral, valamint 6 evőkanál cukrozott csokoládéporral habosodásig kidolgozok egy mixerrel. Közben két tábla belga étcsokoládét és két tábla belga tejcsokoládét (összesen 40 dkg-ot) gőz felett felolvasztok 1 evőkanál olívaolajjal és 2 evőkanál zsíros tejszínnel. Amikor a csokoládé már picit lehűlt, azaz langyos, hozzáadom a vajas-mascarponés krémhez, és még egyszer alaposan átkeverem a géppel.

A narancszselét én magam főzöm: több pektin hozzáadásával a dzsemnél kocsonyásabb állagot érek el, ami kiválóan passzol a süteményekhez. Az összeállításnál a meglocsolt lapokat megtöltöm; a második piskótalapot először a narancszselével kenem meg, és csak utána simítom rá a csokoládékrémet. Miután minden lapot megtöltöttem, ugyanezzel a krémmel kívülről is bevonom a tortát. Végül tetszés szerint díszítem, amelynél a friss narancs a legfontosabb díszítőelem.

TEPSIS KRÉMES KRUMPLI

Egy kilogramm krumplit héjában főni teszek, a krumplik tetejére elhelyezek tíz darab tojást, majd együtt puhára főzöm őket. A főzővízbe mindig teszek sót és pár csepp ecetet is. Miután picit hűltek, megtisztítom a krumplit és a tojásokat, majd tetszés szerint feldarabolom őket. Az egészet egy tálba teszem, hozzáadok 1 dl zsíros tejfölt, 2 dl tejszínt, egy apróra vágott kisebb fej hagymát (vagy póréhagymát), egy doboz (200 g) natúr sajtkrémet, valamint kevés aprított kaprot és reszelt citromhéjat. Ízlés szerint sózom, borsozom, majd az egészet alaposan összekeverem. A masszát egy tepsibe öntöm, a tetejére ementáli vagy gouda sajtot reszelek, és körülbelül 15 perc alatt készre sütöm. Mi friss házi ajvárral fogyasztottuk.

FINOM TEJFÖLÖS-SAJTOS POGÁCSA

A tésztához 60 dkg finomlisztet, 25 dkg jó minőségű vajat, 2 dl zsíros tejfölt, 2 kiskanál sót, 2 közepes méretű tojást, 2 dkg élesztőt, 1 kiskanál sütőport és 15 dkg reszelt parmezán sajtot alaposan kidolgozok – én ezt most dagasztógéppel végeztem körülbelül 15 percig. A tésztát nem kelesztem és nem is nyújtom ki, hanem rögtön kis gombócokat formázok belőle. Egy tepsit kibélelek sütőpapírral, vékonyan átkenem olajjal, majd egymás mellé helyezem a golyókat. Egy pohár talpát picit beolajozom, ezzel lapítom szét a tésztagolyókat, majd a tetejüket megkenem tojássárgájával. Végül tetszés szerint megszórom magvakkal: szezámmaggal, naprafor gómaggal és sütőtökmaggal. Én most két adagot készítettem, így a másik adag tetejét reszelt mozzarellával szórtam meg. 180 fokra előmelegített sütőben szép aranysárgára sütöttem őket.

Áttörés a Barnahus-modellel?

Ahogy már augusztusban beszámoltunk, Románia fontos lépéseket tesz a gyermekbántalmazás áldozatainak hatékonyabb védelme érdekében. Miközben az intézményi nyilvántartásokba és a bejelentővonalakra rekordmennyiségű gyermekbántalmazási eset jut el, a gyermekeknek még mindig túl sok alkalommal kell újra átélniük az elszenvedett traumát ahhoz, hogy végigjárják az igazságszolgáltatás eljárásait. A megoldást az izlandi eredetű Barnahus-modell jelenti, amelynek országos kiépítése elkezdődött, a folyamat azonban még hosszú út előtt áll.

Sófalvi Szidónia

A valóság a számok mögött

A Mentsük Meg a Gyermekeket szervezet legfrissebb adatai szerint 2025-ben a gyermekvédelmi igazgatóságok 20.403 bántalmazási, elhanyagolási vagy kizsákmányolási esetet regisztráltak Romániában. Ebből 1.712 esetben szexuális visszaélés történt, az áldozatok többsége (1.536) leánygyermek volt. Ennél a számnál is riasztóbb a digitális térben tapasztalható növekedés: az Esc_ABUZ bejelentővonalra 2025-ben több mint 50.000 jelzés érkezett gyermekek elleni szexuális visszaélést ábrázoló tartalmakról, ami óriási ugrás a 2024-es 19.369 esethez képest. A szakemberek nem győzik hangsúlyozni, hogy ezek a számok csupán a hatóságokig eljutó ügyeket mutatják. Eközben az Európa Tanács becslései szerint minden ötödik gyermek átél valamilyen formájú szexuális erőszakot gyermekkorában, a félelem és a szégyen miatt azonban a legtöbb eset rejtve marad.

Újabb megrázkódtatások

Ahogy a cikk elején is utaltunk rá, a bántalmazott gyermek számára nem ér véget a trauma az erőszak megszűnésével. A hatósági eljárások, a rendőrségi, ügyészségi és bírósági kihallgatások, valamint a különböző szakértői vizsgálatok gyakran másodlagos viktimizációhoz vezetnek. A szervezet egy korábbi kutatása rávilágított, hogy jelenleg egy gyermeknek átlagosan hatszor, de megeshet, hogy több mint tíz alkalommal kell részletesen elmesélnie az őt ért bántalmazást a különböző hatóságok előtt. Mihnea Vasile Silviu, a Călăraşi-i Ügyészség vezető ügyésze megerősítette, hogy a gyermekek utaztatása a különböző intézmények között darabolja az eljárást (több részre bontva tárgyalják), rontja a vallomások megbízhatóságát, és sok esetben indokolatlanul meghosszabbítja az ügyek lezárását.

Egyetlen fedél alatt minden segítség

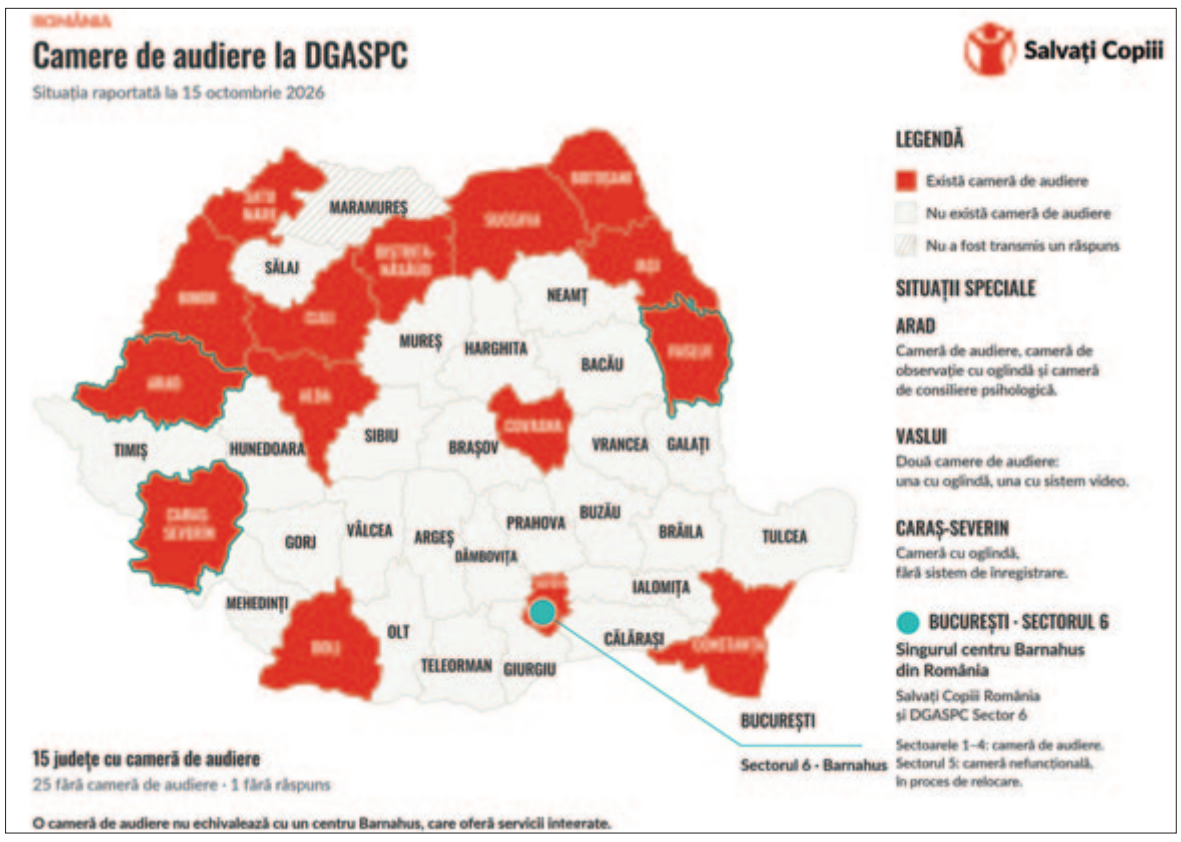
A megoldást az Izlandról indult Barnahus (jelentése: gyermekek háza) jelentheti, amely egyetlen biztonságos fedél alá hozza a gyermekvédelmi, rendőrségi, ügyészségi, orvosi és pszichológiai szolgáltatásokat. Ebben a modellben a gyermeket egy barátságos szobában felkészült szakember hallgatja ki, miközben a bíró, az ügyész és a védőügyvéd egy egyirányú tükrön keresztül követi az eseményeket, a kérdések pedig a gyermek életkorához igazodnak. A gyermek és a szülő egy helyen kap pszichológiai és orvosi támogatást, elkerülve a felesleges utazásokat és az ismételt vallomástételeket. Egy spanyolországi felmérés szerint a Barnahus-központok közreműködésével lefolytatott ügyek átlagosan 1,52 év alatt zárultak le jogerős ítélettel, míg a hagyományos eljárásokban ez az időtartam 2,63 évig húzódott.

Lassan halad az országos hálózat kiépítése

România kormánya a 2023–2027-es nemzeti gyermekvédelmi stratégiában vállalta, hogy 2027-ig kilenc Barnahus-központból álló országos hálózatot hoz létre. Ehhez képest jelenleg mindössze egyetlen valódi Barnahus-központ működik az országban, amelyet a Mentsük Meg a Gyermekeket szervezet és a bukaresti 6. kerületi gyermekvédelmi igazgatóság hozott létre 2022-ben, és amiben 2026 augusztusáig 165 gyermek kapott integrált segítséget. A szervezet 2026. októberi felmérése szerint a 47 megyei és kerületi gyermekvédelmi igazgatóság közül 25 intézményben egyáltalán nincs speciális meghallgatószoba, 21 helyen található ugyan ilyen helyiség, de nem mindegyik működőképes vagy megfelelően felszerelt.

Nemzetközi tapasztalatok és a következő lépések

A folyamat felgyorsítása érdekében a Mentsük Meg a Gyermekeket szervezet a B-FRAME projekt keretében regionális szemináriumokat szervezett Bukarestben, Marosvásárhelyen és Iaşi-ban, ahol 26 gyermekvédelmi igazgatóság, hét rendőr-felügyelőség és nyolc ügyészség szakemberei egyeztettek. Az eseményeken a ciprusi Children's House szakértői is részt vettek, bemutatva a Kids in Court nevű pszichoedukációs eszközt, amellyel játékosan készítik fel a gyermekeket az eljárásokra. A szakmai egyeztetéseken több romániai megye is kifejezte szándékát a modell átvételére. Ahhoz azonban, hogy a vállalt központok 2027-re működőképesek legyenek, a hatóságok részéről az ingatlanok kijelölésén túl biztosítani kell a szakszemélyzet képzését, a közös protokollok bevezetését és a fenntartható költségvetési forrásokat.

A macskaorgona és a zenei titkosírás tudós papja (2.)

Szilágyi Mihály

Minden bizonnyal nagy öröm lehetett Gaspar Schott számára az, hogy sikerült felvennie a kapcsolatot egykori tanárával, Athanasius Kircherrel, akit példaképének tekintett. Számos kérést nyújtott be feletteseihez, hogy engedélyezzék Rómába helyezését. 1652-ben teljesült ez a vágya, és együtt dolgozhatott tanárával a Collegio Romanóban. Immár barátként dolgozott együtt a két tudós. Kircher tudományos munkáit Schott rendszerezte, szerkesztette, és előkészítette kiadásra.

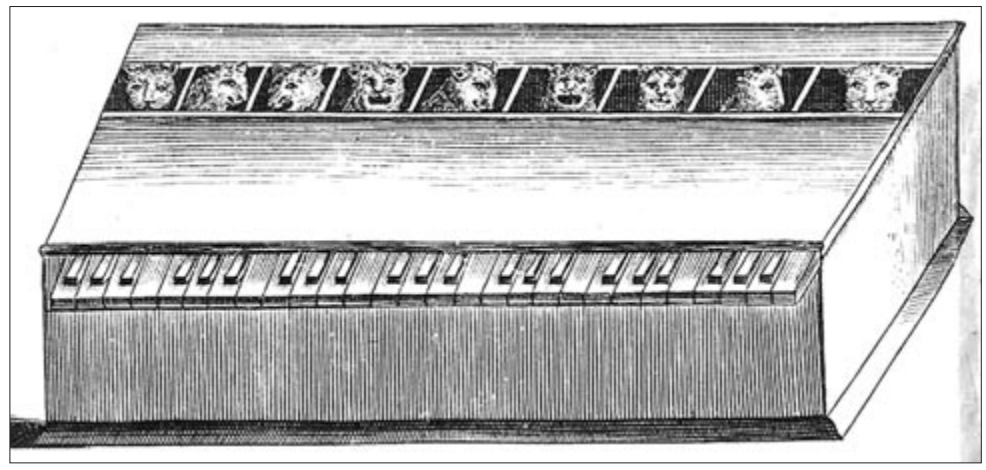
Az egyházi érdek azonban úgy kívánta, hogy 1655-ben Gaspar Schottot visszahelyezzék szülőhazájába, Würzburgba. Azért kellett kívánsága ellenére hazautaznia, mert a würzburgi jezsuita rend és a meinzi érsek között konfliktus feszült, és Schottnak jutott az a feladat, hogy elsimítsa a nézeteltéréseket.

Schott nemcsak pap volt, hanem tanár és kutató is. A korszak minden tudományos eredménye érdekelte. Fáradhatatlan kutatóként saját életművét is több kötetbe foglalta. A Magia Universalis című monumentális munkájának második kötete az akusztikáról szól. Ebben a hang zenei oldalától a fizikai sajátosságokig mindenre kitért, sőt tárgyalja a hang hatását a testre és a lélekre. Eljut a zeneterápia azon fejezetéig, ahol a zene gyógyító erejét tárgyalja. A kiindulópont természetesen a Biblia, ahol Dávid zenével gyógyította az elborult elméjű Saul királyt. Könyvében szinte kodályi filozófiával vélekedik a zene hatásáról: „Az ének azonban többre képes, mint a hangszeres zene, mivel az ének nem csupán összhangzat, hanem az elme képzeteiből, a fantázia és a szív hatalmas érzelmeiből kiáradva, a szabályos légrezgések segítségével a hallgató légies természetű, lelkét-testét összekapcsoló szellemébe mozgásával könnyedén behatolva, az éneklő érzelmét és lelkületét magában hordva, képes érzelemmel az érzelmet mozgásba hozni, képes a fantáziára fantáziával, a lélekre lélekkel hatni, megdobbantani a szívet, a tudat legmélyéig hatolni, titkon az erkölcsöket is áthatni, sőt mozgásra indítani, vagy éppen megállítani a testrészek, illetve a testnedvek működését is.” Munkájában hivatkozik Kircher atyára, aki szerint nem minden betegség gyógyítható zenével, csak azok, amelyek kezdeti fázisban lévő, lelki eredetűek. És hozzáteszi: ahhoz hogy „egy zenész bármely, az említett betegségekben szenvedő embert meggyógyíthasson, jól kell ismernie az illető természetét és alkatát. Ezenkívül az is szükséges, hogy jól válassza meg az időt, a helyet és a többi körülményt is. Az elv az, hogy nem minden ének vagy harmónia, nem minden dallam, de nem is minden hangszer alkalmas minden betegség gyógyítására, amint az majd világosan kiderül abból is, amit később mondunk.” (Vagyis későbbi munkákban jelenik majd meg.)

És ha már a zene gyógyító hatásáról beszélünk, jusson eszünkbe a bevezető, amely akár egy népmese is lehetne, viszont valós esemény. A Magia Universalis című munkájában említi és illusztrálja is a macskaorgona nevű hangszert, mellyel egy depressziós német herceget kellett „felélesztení.” A macskaorgonában a ketrecekbe zárt macskák farkát szurkálta billentyűzet által, és így keletkezett az a nyivákolás, ami a hangszer hangját jelentette.

Gaspar Schott azonban arról is híres volt, hogy korábbi elképzelések alapján tökéletesített egy zenei titkosírást. Az információ – főleg a bizalmas információ – mindig nagy értéknek számított, ezért Schott kifejlesztett egy olyan zenei titkosírást, melyben az ábécé betűit zenei hangok és hangértékek kombinációi jelentették. Az írásmód azért volt zseniális, mert ugyanaz a hangmagasság a hangértéktől függően több betűt is jelentett, így a gyanútlan szemlélőnek nem lehetett feltűnő, hogy egy kotta dallama mögött fontos üzenet rejtőzik.

A Schola Steganographica 1665-ben megjelent bő négyszáz oldalas könyvében részletesen bemutatja találmányát és annak működését, valamint gyakorlati példákkal

szemlélteti annak használatát. Abban igaza volt, hogy a zenéhez nem értő szemlélő számára egy kotta – főleg, ha alatta nincs szöveg – nem más, mint egy ártatlan zenemű, de a korszak zenéjét jól ismerő zenei szakembereknek egyből szemet szúrna több rendellenesség. A barokk kor első évtizedeiben még kiegyensúlyozott reneszánsz emlékeket hordoz a zenei szerkesztési rend: a dallam szépen ível, nincsenek benne észszerűtlen dallami ugrálások. Bár gyanút ébreszt a kotta, van még benne néhány ravasz megoldás, ami esetleg a gyanakvó szemek elől is elrejti a mondanivalót. Egyrészt a kulcs áthelyezése értelmetlen szöveget eredményez, továbbá nem tudhatjuk, hogy a kottát milyen irányba kell olvasni, sőt az is lehet, hogy a hangok tükörképe lehet a megoldás, és ami még jobban szétkuszálja az egészet, az az, hogy nem minden hang lehet üzenethordozó, mert lehet, hogy csak a hangsúlyos ütemrészek hangjai jelentenek valamit. És ha még többszólamú is az adott „zenemű”, akkor bizony ember legyen a talpán, aki a kódkönyv nélkül boldogul a kottafejekkel. Szóval, akit részletesen érdekel ez a titkosítási eljárás, lapozza fel a Schola Steganographicát, és merüljön el a latin leírás rejtelmeiben!

Gaspar Schott élete végéig kutató és tudós maradt. 1666. május 22-én „exhaustus demum studiis et occupationibus prope continuis”, vagyis „végül kimerülve a tudományokban és a szinte megszakítás nélküli elfoglaltságokban” halt meg Würzburgban. Emberfeletti teherbírással dolgozott, akit katolikusok és nem katolikusok egyaránt tisztelték. Élete és tudósi tevékenysége megbékéltette környezete (vallási kérdések miatt) torzsalkodóit.

Schott a különböző természettudományi jelenségek mellett továbbfejlesztett egy Kircher által összerakott mechanikus lexikont, ami alapvető matematikai műveletek kiszámolásában is segített. Egy kis faláda kilenc rekesze kilenc tudományos terület legfontosabb információit rejtette. Volt benne számtan, geometria, erődítmények rendszere, kronológia, óratan, csillagászat, szteganográfia (rejtett üzenetek tudománya) és zene. Minden rekeszben 24 kis rúd volt, melyeknek a teteje színes csúcsban végződött. Minden rekeszben volt egy fekete hegyű is. A színek kombinációja jelentette a különböző műveletek végzésének sorrendjét, így ez a kis doboz egy hordozható enciklopédiának számított. A szerkezetet a tudós halála után, 1668-ban kiadott könyvében (Organum Mathematicum libris IX explicatum) publikálták.

A fősorokban levő jó tanács szerzőjének neve: Grimmelshausen.

				1.	IDEGEN ILONA	ÉBREDT	GYILKOL / AZ EGYIK ÉVSZAK		CSAK A SZÉLEIN!	TÉR-METSZET	300 PERC	KEGYETLEN RÓMAI CSÁSZÁR	SZELÍD VAD / RENDŐR-EGYSÉG		FÉLZSÁK!	ITAL (ARGÓ)	MAGAM ÁLLÍTÁST ALÁ-TÁMASZT		BECSUK	TALÁR!		VÍZI JÁRMŰ VELENCÉ-BEN
				N																		L
				OFSZÁJD				FÉLRELÉP ELŐLE / FORMÁLÓ						KÖNNYEZIK / DÉL-AMERI-KAI FOLYÓ				KÍSÉRTET / A PASA HASA!				
				NŐI NÉV (DEC. 1.) / SZELLEMI ALKOTÓ					NAGY VÍZ-HORDÓ EDÉNY / AKTA						LOMB-SZŐNYEG / TAROL					SZLÁV IGEN / A HÁZBA		
KIRÁLYI KINCSTÁR	2.	JÉZUS ANYJA	KÉZZEL JELEZ / IDEGEN MŰVÉSZET				RÓMAI 51 / SZÍNÉSZNŐ (MARGIT)			ROMÁN AUTÓJEL / BEINTŐ!			A RÁDIUM VEGYJELE / PARTNER			ESTEFELE! / ODA-VISSZA FÉRFINÉV			IDEIGLENES NYUGTA / KUGLI			
						MEDVE-SZÍNŰ / ALÁ						OSZTRÁK RÉGIÓ / ... DEREK (SZÍNÉSZNŐ)						SZÍNÜLTIG / ÁSVÁNYI FŰSZER				
SZŐLŐ-TÁMASZ					FÜGGŐZÁR / A FOLYÓ ALJA						BÚ / ÜTKÖZET						SZINTÉN NE / KOPÍROZ			ANNYI MINT (RÖV.) / MÉLY NŐI ÉNEKHANG		
TÖMEGESEN PUSZTÍT				FOLYA-DÉKBA NYÚL / ŐRLŐÜZEM						FRANCIA FESTŐ / ANEKDOTA						VIDÁM JELENET / SZOBOR-ALJZAT				A BÓR VEGYJELE / MOSTANI	
TE ÉS Ő			KECSKE-HANG / A RÉNIUM VEGYJELE			ATTÓL KEZDVE! / RÓMAI 4			AZ ARZÉN VEGYJELE / LAKATLAN!			ÜRES SÁNC! / ÁLLÓVÍZ			MORZEJEL / KÍNAI HOSSZ-MÉRTÉK			ÉSZ / A CINK VEGYJELE			
RÉGIESEN GONDOL-KODÓ / MAGAD							TÖBBELEMŰ FOLYADÉK / ÉJJELI VIOLA						TALJÁN / ÜNNEPI ÉTKEZÉS						KOPASZ / ÁLLATI FEKHELY		
		AB OVO / DOKTOR						TOJÁSOKON ÜL A TYÚK / ...PLAN (TÁ-VOLI KÉP)						NŐI NÉV (AUG. 18.) / FOSZTÓ-KÉPZŐ						KINT BENT! / BAGDAD LAKÓJA		
ANGOLUL MENJ			FRANCIA ARANY / OERSTED (RÖV.)			FÉLTEST! / IDE-ODA MOZOG			EZ VAN MOST / KICSINYÍTŐ KÉPZŐ			HATBÓL KETTŐ! / TEMETŐI HALOM			AZ ALUMÍ-NIUM VEGYJELE / BEOLTÓ!			KÍNAI HOSSZ-MÉRTÉK / HARCKOCSI			SPANYOL AUTÓJEL / ...TARDA (TÚZOK)	
KEMÉNY FÉM / KARAVÁN-ÁLLAT					INNIVALÓ (BECÉZVE) / PÁRATLAN ALSZEG!						INDIÁN TRÓFEA / REJTJEL						A NYELŐ-CSŐ RÉSZE / IGÉNYEL					
				NŐI NÉV (JÚL. 26.) / RÓMAI 105						TÜZET MEG-SZÜNTET / FEKETE KEZDET!						PÉNZ-HOZAM / ARRAFELE!						FÉLSZÁZ!
PARIPA			VARJÚ-SZERŰ MADÁR / BEFŰT!						ALAK / A NITROGÉN VEGYJELE						ÉSZAKI SZARVAS / EZT!				APRÓ / FÉLTŐ!			
L.N.J.	L											HIDEG KONTINENS										

Október 15-i rejtvényünk megfejtése: ***A legjobb ember sem tudja sorsának beteljesedését megakadályozni.***

Szabadnapot vett ki a marosvásárhelyi védelem

Olyan mérkőzést veszített el hazai pályán 4-3-ra a Chindia Târgoviște ellen az FC ASA a labdarúgó 2. liga 10. fordulójában, amelyen a középpályán túl tulajdonképpen nem játszott rosszul. Míg azonban Mocan az ellenfél kapujában több nehéz labdát is hárított, az előző fordulóban három gólt kapó Geantát váltó kapus, Iacob rátromfolt az elődjére a kapott néggyel, potyanézőként. Az a könnyedség, amellyel a vendégek átjátszották a hazai védőket, csak azzal magyarázható, hogy utóbbiak szabadnapot vettek ki.

Bálint Zsombor

A marosvásárhelyi együttes nem játszott alárendelt szerepet a Chindia elleni találkozón, azonban a vendégek sokkal pragmatikusabbak voltak, könyörtelenül kihasználták a lehetőségeiket, míg a hazaiak néhány ordító helyzetet kihagytak. Ráadásul a meccs gyakorlatilag 0-1-ről kezdődött, hiszen az FC ASA még labdabirtoklásig sem jutott, amikor Băluță kapta a bal oldalon, Iancu összeroskadt mellőle (cserélni is kellett, anélkül, hogy bár egyszer is labdába rúgott volna a meccsen), így szabadon adhatta be a szunyókáló védők mögé érkező Camarának, aki a bámész Iacob mellett a hálóba fejelt.

A gyorsan kapott gól után a hazaiak rávetették magukat az ellenfélre, azonban két ordító lehetőséget is kihagytak. A 9. percben Siafa két méterről a rövid sarokra perdített egy jobb oldali beadást, míg a 13. percben Trif 8 méterről röptéből vágta volna a léc alá, de Mocan mindkétszer bravúrral védett. Aztán a 21. percben a Chindia másodszorra közelítette meg a marosvásárhelyi kaput – és lőtt egy második gólt. Ugyanaz a Camara vett át tökéletesen mellel egy előre vágott labdát, Dohatcă közbelépése becsapta Iacobot, a vendégcsatárnak pedig csupán a kapuba kellett pöccintenie. 0-2-nél is kimaradt egy hatalmas hazai helyzet, amikor Dumitru emelését a hosszú felsőből kitolta Mocan, a szöglet után viszont, a 25. percben szépített a hazai gárda: a kivágott labdát Vînău visszaívelte, Celea belefejelt, és a saját csapattársát becsapva a kapuba továbbított (1-2). Mielőtt azonban ismét megnőtt volna a nyomás Mocan kapuján, négy perccel később, az egész mecscsen mindösszesen harmadik Chindia-támadás a harmadik gólt eredményezte: ezúttal Băluță az ötösről küldött a hálóba Iacob alatt egy jobb oldali lapos beadást (1-3). Ez már kezdte megfeküdni a hazai játékosok hangulatát, ám közvetlenül szünet előtt mégis sikerült ismét szépíteni: Samake meglódult a jobb szélen, beadásába beleértek a védők, de így volt jó Mogának, aki a kapus mozgásával ellenkező sarokba fejelt (2-3).

Fotó: Nagy Tibor

Azt vártuk, hogy Eusebiu Tudor szünetben felrázza a hiányzót jelentő marosvásárhelyi védelmet (kapussal együtt), és a szünet előtti egyenlítés kellő lélektani alapot is ad az egyenlítés megszerzéséhez, ám a második félidőben nehezebben sikerült helyzeteket kialakítani. Ráadásul a Chindia lépett először, az 54. percben csapata egyetlen kihagyott helyzete a meccsen Gaşpar nevéhez fűződik, aki a hosszú sarok mellett gurította el a hatos jobb sarkából. Az egyenlítés lehetőségei viszont megvoltak. A 69. percben Moga kapott üresen egy labdát a tizenhatos jobb oldala előtt, azonban addig késlekedett, amíg kisodródott és fölélőtte, a 72. percben pedig Siafa 10 méteres csukafejese kerülte el centiméterekkel a kaput. A 75. percben aztán a Chindia ismét mattolta a marosvásárhelyi védelmet, Băluță kapu elé küldött éles labdáját Mihai a hálóba pöckölte (2-4). Ez pedig végleg megadta a kegyelemdöfést az FC ASA-nak, bár még volt néhány próbálkozás. Dumitru előtt a 84. percben ott volt még a lehetőség, de 11 méterről túl kicsi volt neki a kapu, hogy eltalálja, a 86. percben Samake ollózása a rövid sarok mellé ment, míg a 90+2. percben Trif léc alá tartó lövését Mocan fölétolta.

Számolták, hogy hány helyzete volt az FC ASA-nak és hány a Chindiának, ehhez képest pedig mennyi az eredmény? De hát ki mondta, hogy a foci igazságos... vagy mégiscsak az, ha a védelem és a kapus szabadnapot vesz ki.

A kiesési övezetben vergődő marosvásárhelyi csapat számára vasárnap 11 órakor ígérkezik javítási lehetőség, hiszen az idei bajnokságban vergődő Sellemberk otthonába látogat.

Tetszett/nem tetszett

Tetszett:

1. Trif léc alá küldött lövése a levegőből a 13. percben – gólt érdemelt volna.

2. Samake küszködése: megnyerte a párharcokat, adott egy gólpasszt, csupán nem volt szerencséje a befejezésnél.

3. Băluță – az ellenféltől. Minden gólban benne volt vagy passzolóként, vagy befejezőként.

Nem tetszett:

1. Jair névleg a második félidőben a pályán volt ugyan, de semmivel sem igazolta, hogy számítani lehet a tapasztalatára.

2. Trif teljesen fölöslegesen „kikunyerált” sárga lapja a hosszabbításban.

3. Mintha nem lenne tele már a kórterem: két további játékos (Iancu és Dohatcă) sérült le.

Jegyzőkönyv

2. liga, 10. forduló: *Marosvásárhelyi FC ASA – Chindia Târgoviște 2-4 (2-3).*

Marosvásárhely, Sziget utcai stadion, 800 néző. Vezette: Dragoș Lunca – Mihăiță Noroc, Cosmin Cercel. Tartalék: Silviu Iftode. Ellenőr: Cristian Sava, Mihai Prunariu.

FC ASA: Iacob – Dohatcă (72. Galdea), Demeter, Iancu (3. Dumitru), Horșia (72. Călugăr), Cioiu (46. Jair), Vînău, Trif, Moga (72. Capac), Siafa, Samake.

Chindia: Mocan – Gaşpar (80. Costin), Celea, Issah, Briceag, Bogdan (70. Doukouré), Honciu (90. Popadiuc), Vera (90. Roşu), Băluță (80. Neguț), Camara, Mihai.

Gólszerzők: Celea (25. – öngól), Moga (45.), illetve Camara (1., 21.), Băluță (29.), Mihai (75.).

Sárga lap: Horșia (50.), Demeter (51.), Trif (90+1.), illetve Vera (27.).

Eredményjelző

2. liga, 9. forduló: CS Afumați – CSL Ștefănești 4-0, Nagyváradi FC Bihar – Bákói FC 1-0; *10. forduló:* Újszentesi CSC – Nagyváradi FC Bihar 0-2, Bukaresti Steaua – Bukaresti Metaloglobus 0-0, Resicabányai CS Muncitoresc – Cetatea 1932 Szucsáva 0-2, CSM Slatina – Unirea 04 Slobozia 1-0, CSL Ștefănești – Bukaresti CS Dinamo 1-4, Szatmárnémeti CSM Olimpia – Bodzavásári Metalul 0-0, Concordia Chiajna – Sellemberki CSC 1599 5-0, SC Popești-Leordeni – CS Afumați 2-0, SCM Rm. Vâlcea – Temesvári SSU Politehnica 0-1, Bákói FC – Besztercei Gloria 3-0, Marosvásárhelyi FC ASA – Chindia Târgoviște 2-4.

Gólzáporos rajt után Somosd és Harasztkerék, illetve Cintos és Harangláb is az élmezőnyben

Hat forduló után több csapat is jelezte, hogy komolyan számolni kell vele a Maros megyei labdarúgó 5. liga két csoportjában. Az elsőben Somosd és Harasztkerék, a másodikban Cintos és Harangláb kezdte lendületesen a bajnokságot, amelyben a nagy különbségű győzelmekből és a fordulatos mérkőzésekből sem volt hiány.

I. csoport: Somosd és Harasztkerék diktálja a tempót

Az első csoportban Somosd és Harasztkerék eredményei emelkednek ki a mezőnyből. Somosd az első hat fordulóban négy győzelmet és egy döntetlent jegyzett, egyetlen vereség mellett. A csapat több rangadón is bizonyította támadóerejét: 5-2-re verte Csíkfalvát, 4-2-re nyert Harasztkerék ellen, majd 3-1-re múlta felül Nyárádgálfalvát. A Sáromberke elleni 2-2-es döntetlen szintén értékes pontot jelentett.

Harasztkerék ugyancsak látványos futballal kezdte az idényt. A Déda elleni 8-3-as siker után 12-0-ra kiütötte Lövért, majd Gyulakutát is 6-0-ra győzte le. A Somosd elleni vereség azonban megmutatta, hogy a gólgazdag támadójáték mellett a rangadókon a védekezésre is nagyobb figyelmet kell fordítania. A Csíkfalva elleni, elhalasztott mérkőzés további lehetőséget kínál számára a felzárkózásra.

Nyárádmagyarós is figyelemre méltó eredményeket ért el: a sáromberkeieket 5-0-ra verte, Harasztkeréken viszont 4-1-re kikapott, míg Jeddel döntetlent játszott. Sáromberke a Nyárádkarácsoni Jövő elleni 5-0-s győzelemmel kezdett, később pedig Lövért 12-0-ra ütötte ki, ám Gyulakutától 5-0-ra kikapott, és Nyárádmagyarós is fölényesen győzte le.

A csoportban a kiugró eredmények mellett a hullámzó teljesítmények is meghatározóak. A Nyárádkarácsoni Jövő a nyitó vereség után Nyárádgálfalvával 4-4-es döntetlent játszott, majd Déda otthonából is pont nélkül távozott, de Lövér ellen 4-0-ra nyert.

II. csoport: Cintos és Harangláb is meggyőző

A második csoportban Cintos rajtja különösen erősre sikerült. A csapat Mezőtóhát 7-0-s legyőzése után Szászbogácsot 6-0-ra, Mezőszentmártont 5-0-ra verte meg, majd Harcótól ugyan vereséget szenvedett, a következő két mérkőzésén viszont ismét győzött. A Cintos támadójátéka eddig az egyik legmeggyőzőbb a csoportban, amit a Mezőtóhát és Szászbogács elleni eredmények is alátámasztanak.

Harangláb szintén remek formában futballozik. A csapat az első fordulóban Gerendkeresztúron nyert 3-1-re, majd Désfalvát győzte le 2-1-re. Küküllőszéplakon 2-2-es döntetlent ért el, Kerelőn viszont 5-0-ra kikapott. A Cintos elleni 4-1-es vereség után a csapat a hatodik fordulóban 9-2-re kiütötte Egrestőt, jelezve, hogy továbbra is komoly támadópotenciállal rendelkezik.

Kerelő ugyancsak a csoport meghatározó együttesei közé tartozik: öt mérkőzésen is győzött, köztük Mezőszentmárton ellen 5-1-re, Harcó ellen 4-1-re és Gerendkeresztúr ellen 8-1-re. A Désfalva elleni 2-2-es döntetlen ugyanakkor pontvesztést jelentett. Désfalva szintén stabil teljesítményt nyújtott, a Küküllőszéplak elleni 3-2-es idegenbeli sikerével fontos győzelmet szerzett.

A mezőnyben a nagy különbségű eredmények mellett szoros, fordulatos találkozók is voltak. Mezőtóhát például 9-0-ra kapott ki Egrestőtől, később azonban 5-3-ra legyőzte Mezőszentmártont, majd Harcót is felülmúlta.

Hat forduló után mindkét csoportban izgalmas folytatás ígérkezik, a következő mérkőzések pedig pontosabb képet adhatnak arról, kik lehetnek a bajnoki verseny legfőbb esélyesei.

A 4. liga II. értékcsoportjának eredményei

** 5. forduló:* Vámosgálfalva – Alsóidecs 5-2, Mezőgerebenes – Kerelőszentpál 2-2, Mezőzáh – Görgénysóakna 0-4, Nyárádkarácsoni Szikra – Mezőpagocsa 4-1.

Az 5. liga I. csoport eredményei

** 1. forduló:* Sáromberke – Nyárádkarácsoni Jövő 5-0, Harasztkerék – Déda 8-3, Jedd – Lövér 5-3, Csíkfalva – Gyulakuta 3-0, Nyárádmagyarós – Somosd 2-4;

** 2. forduló:* Nyárádkarácsoni Jövő – Nyárádgálfalva 4-4, Déda – Sáromberke 2-3, Lövér – Harasztkerék 0-12, Gyulakuta – Jedd 4-1, Somosd – Csíkfalva 5-2;

** 3. forduló:* Nyárádgálfalva – Déda 1-2, Sáromberke – Lövér 12-0, Harasztkerék – Gyulakuta 6-0, Csíkfalva – Nyárádmagyarós 1-3, Jedd – Somosd 1-2;

** 4. forduló:* Lövér – Nyárádgálfalva 1-3, Gyulakuta – Sáromberke 5-0, Somosd – Harasztkerék 4-2, Nyárádmagyarós – Jedd 1-1, Déda – Nyárádkarácsoni Jövő 2-3;

** 5. forduló:* Nyárádgálfalva – Gyulakuta 2-1, Sáromberke – Somosd 2-2, Harasztkerék – Nyárádmagyarós 4-1, Jedd – Csíkfalva 1-3, Nyárádkarácsoni Jövő – Lövér 4-0;

** 6. forduló:* Somosd – Nyárádgálfalva 3-1, Nyárádmagyarós – Sáromberke 5-0, Gyulakuta – Nyárádkarácsoni Jövő 2-0, Lövér – Déda 1-5; a Csíkfalva – Harasztkerék mérkőzést elhalasztották.

Az 5. liga II. csoportjának eredményei

** 1. forduló:* Cintos – Mezőtóhát 7-0, Kerelő – Szászbogács 5-2, Küküllőszéplak – Mezőszentmárton 4-4, Désfalva – Harcó 5-1, Gerendkeresztúr – Harangláb 1-3;

** 2. forduló:* Mezőtóhát – Egrestő 9-0, Szászbogács – Cintos 0-6, Mezőszentmárton – Kerelő 1-5, Harcó – Küküllőszéplak 2-0, Harangláb – Désfalva 2-1;

** 3. forduló:* Egrestő – Szászbogács 3-0, Cintos – Mezőszentmárton 5-0, Kerelő – Harcó 4-1, Küküllőszéplak – Harangláb 2-2, Désfalva – Gerendkeresztúr 3-1;

** 4. forduló:* Mezőszentmárton – Egrestő 0-5, Harcó – Cintos 3-0, Harangláb – Kerelő 5-0, Gerendkeresztúr – Küküllőszéplak 2-5, Szászbogács – Mezőtóhát 6-5;

** 5. forduló:* Egrestő – Harcó 2-3, Cintos – Harangláb 4-1, Kerelő – Gerendkeresztúr 8-1, Küküllőszéplak – Désfalva 2-3, Mezőtóhát – Mezőszentmárton 5-3;

** 6. forduló:* Harangláb – Egrestő 9-2, Gerendkeresztúr – Cintos 0-3, Désfalva – Kerelő 2-2, Harcó – Mezőtóhát 2-3, Mezőszentmárton – Szászbogács 3-0.

Ahol életre kel az elmélet

Gyakorlati tudást biztosít az Elektro kör

Október 1-jén immár negyedik alkalommal indult el Marosvásárhelyen az Elektro kör nevű gyakorlati elektronika-szakkör, amelynek célja, hogy közelebb vigye a fiatalokhoz a műszaki világot, és lehetőséget teremtsen számukra az iskolában megszerzett elméleti tudás gyakorlatba ültetésére. Munkatársaink nemrég a helyszínen jártak, hogy betekintést nyerjenek a szakkör tevékenységébe.

Szeredai Vivien

A laboratóriumba lépve szinte telt ház fogadott; a diákok izgatottan várták az óra kezdetét. Az asztalokon forrasztóállomások, multiméterek, tápegységek és számos egyéb, a gyakorlati munkához szükséges eszköz sorakozott. A szakkör egyik kiemelt támogatója a St. Georgius Manager Club Alapítvány, amely ezeket az eszközöket is biztosítja, így a résztvevők már az első órától kezdve rendelkeznek minden szükséges felszereléssel.

A foglalkozásokat *Pethő László* mérnök, tanár és *Kiss Endre* mérnök vezeti. Az oktatók elsődleges célja megmutatni a fiataloknak, hogy a matematika, a fizika és az elektronika nem csupán képletekből és tankönyvi feladatokból áll: az iskolában megszerzett elméleti tudás a gyakorlatban is hasznosítható. A diákok mérhetnek, kísérleteket végezhetnek, szerelhetnek és működő szerkezeteket hozhatnak létre, miközben problémamegoldó készségüket is fejlesztik.

Bár úgy tűnt, hogy idén a megszokottnál kevesebben érdeklődnek a szakkör iránt, ottjártunkkor Pethő László örömmel újságolta, hogy az előző héthez képest több új diák is csatlakozott. A tanár lapunknak elmondta, hogy tapasztalatai szerint a fiatalok szeretnének tanulni és fejlődni, az okostelefonok azonban nagymértékben rontottak a figyelmükön. Éppen ezért igyekeznek minél interaktívabbá tenni a foglalkozásokat. Pethő László kiemelte, hogy véleménye szerint a tudást látás, hallás és tapintás, vagyis kétkezi munka segítségével lehet a leghatékonyabban elsajátítani. Úgy fogalmazott, hogy bár a tanárok által bemutatott példák szükségesek, a fejlődés szempontjából sokkal hatékonyabb, ha a diákok maguk végeznek el egy-egy kísérletet.

– Itt mindig kipróbálják, amiről éppen beszélünk. Lehet, hogy olykor megégetik a kezüket, megszúrják vagy elvágják az ujjukat. De így tanulnak – mondta.

Egyeseknek kíváncsiság, másoknak felkészülés a jövőre

Mint arról a Népújság korábban beszámolt, a szakkörre elsősorban olyan hetedik és tizenegyedik osztály közötti diákokat várnak, akik érdeklődnek a technika, az elektronika és a műszaki világ iránt, illetve szeretnék jobban megérteni és a gyakorlatban is kipróbálni az iskolában tanultakat. A legutóbbi, október 13-i alkalmon arról kérdeztük a résztvevőket, hogy milyen tapasztalatokat szereztek a szakkörön. Többen kiemelték, hogy a foglalkozásnak köszönhetően jóval több gyakorlati tapasztalatra tettek szert, mint az iskolai órákon. A résztvevők egyetértettek abban, hogy bár az elméleti tudásra is szükség van, a gyakorlati foglalkozások által rengeteget fejlődhetnek. Olyan diák is akadt köztük, aki családtagjától leste el a szakma csínját-bínját, és később maga is ezen a területen szeretne elhelyezkedni.

A program ugyanakkor nemcsak azoknak szól, akik már rendelkeznek elektronikai ismeretekkel. Szívesen fogadják azokat is, akik szeretnek kérdezni, kísérletezni, szerelni, alkotni, vagy egyszerűen csak kíváncsiak arra, hogyan működnek a körülöttünk lévő eszközök. A szakterületen már jártas szakiskolai diákok mellett így több olyan résztvevő is akadt, aki jelenleg elméleti líceumban tanul, de szeretne szakmai ismereteket szerezni, hogy a továbbtanulás mellett más lehetőségei is legyenek a jövőben. Az egyik résztvevő úgy fogalmazott: „mindig jó, ha az ember legalább egy kicsit is ért az elektronikához”. A szakkör jelenlegi egyetlen lány résztvevőjét ezzel szemben a puszta kíváncsiság vezette. Mint mondta, sem a fizika, sem az elektronika nem tartozik az érdeklődése középpontjába, de szeret új, a komfortzónáján kívül eső dolgokat kipróbálni, ezért élt a lehetőséggel.

Fotó: Székely Tímea

A munka már az első órán elkezdődött. Az Elektro kört minden kedden 17 órától tartják a Forradalom utca 45. szám alatt, részvételi díj ellenében. Bővebb információk a 0771-797-414-es telefonszámon kérhetők.

Sikeres szereplés az Őszirózsán

Múlt hét végén került sor az Őszirózsa népdalvetélkedőre Újszentesen, ahonnan megyénk képviselői ismét díjakkal tértek haza. Elárulták: a tehetség mellett sok-sok munka vezet egy-egy díjig.

Gligor Róbert László

Az Őszirózsa országos népdalvetélkedő a romániai magyar általános iskolás diákok egyik legértékesebb és legszínvonalasabb megmérettetése, amelyet évről évre a Temes megyei Újszentesen rendeznek meg.

Az immár tizenhatodik vetélkedőn Maros megyét 17 énekes képviselte, Nyárádremetéről, Nyárádszentmártonból, Csíkfalváról, Nyárádszeredából, Nyárádselyéből, Nyárádszentimréről, Demeterfalváról, Nyárádgálfalváról, Nyárádszentlászlóról, Harasztkerékről, Székelyvajából, Körtvélyfájáról, Mezőpanitból, Szovátáról indultak az ország másik végébe „szerencsét próbálni”. Az országos versenyen való részvétel Maros megyei szakirányítói ezútal Bocskay Eszter Gizella nyárádszeredai és Kiss Enikő szovátai pedagógusok voltak.

A szakmai zsűri – népzenészek, zenetanárok, karvezetők és néprajzkutatók – szigorú szempontok alapján pontozta a résztvevőket, az előadásmód tisztasága, a stílushűség, a dalválasztás és a színpadi jelenlét alapján értékelte a versenyzőket négy korcsoportban – mondta el a verseny után *Bocskay Eszter Gizella*.

Versenyzőink ebben az évben is sikeresen szerepeltek, ugyanis számos rangos díjjal tértek haza. A 3-4. oszályosok korcsoportjában a székelyvajai Antal Dávid Alexandru (Székelyvajai Elemi Iskola, 3. osztály, felkészítő László Júlia) országos első díjat szerzett, míg a nyárádszeredai Kacsó Odett (Deák Farkas Általános Iskola, 4. osztály, Bocskay Eszter Gizella) dicséretet érdemelt ki. Az 5-6. osztályosok megmérettetésében a szovátai Hajdú Sára (S. Illyés Lajos Általános Iskola, 5. osztály, Kiss Enikő) vitte el a „pálmát” (azaz az első díjat), míg a nyárádselyei Baricz Nóra (Nyárádmagyarósi Általános Iskola, 5. osztály, Biró Ágota) harmadik helyet ért el. A 7-8. oszályosok korcsoportjában a mezőpaniti Barabási Réka (Kádár Márton Általános Iskola, 7. osztály, Biró Júlia) a második, a nyárádszentmártoni Kiss Anna (Deák Farkas Általános Iskola, Nyárádszereda, 8. osztály, Bocskay Eszter Gizella) a harmadik hellyel büszkélkedhet, míg a körtvélyfájai Biró Vivien Noémi (Teleki Domokos Általános Isola, 8. osztály, Biró Júlia, Matei Mária Erzsébet) dicséret érdemelt ki.

Kiemelkedően szerepeltek megyénk további képviselői is: Császár Anna Dóra és Kálmán Bence (Deák Farkas Általános Iskola, Nyárádszereda, 2. osztály, felkészítő Marton Irén), Siklódi Kamilla (Deák Farkas Általános Iskola, 3. osztály, Benke Emma, Bocskay Eszter Gizella), Bitai Ingrid (Deák Farkas Általános Iskola, 3. osztály, Bocskay Eszter Gizella), Sebesi Bulcsú (Csíkfalvi Általános Iskola, 4. osztály, Balogh Tünde), Szombat Vivien (Kádár Márton Általános Iskola, Mezőpanit, 4. osztály, Mezei Ildikó), Vészi Edina (Dr. Nyulas Ferenc Általános Iskola, Nyárádremete, 4. osztály, Fodor Flóra), Istvánfi Boróka (Domokos Kázmér Szaklíceum, Szováta, 5. osztály, Bocskay Eszter Gizella, Gergely Gyopár), Nyitra Adél (S. Illyés Lajos Általános Iskola, Szováta, 5. osztály, Kiss Enikő), Györfi Jolán Boglárka (Deák Farkas Általános Iskola, Nyárádszereda, 7. osztály, Bocskay Eszter Gizella, Ferencz Örs Csaba).

Ezenkívül Hajdú Sára elnyerte az anyaországi Vass Lajos Népzenei Szövetség különdíját is, amely egyben meghívó a 2027 októberében Budapesten megszervezendő Kárpát-medencei versenyre. *Kiss Enikő* öt éven át tanítónője is volt Sárának és Nyitra Adélnak is, így többéves közös dalolás, népdaltanulás, versenyek, szakmai seregszemlék sorozata van már mögöttük. Felismerte bennük a tehetséget, és a kezdetektől fogva az iskolai ének-zene órák mellett külön is foglalkozott velük. Első osztályban már részt vettek a Csak tiszta forrásból népdalvetélkedőn, majd ezt követően több versenyre is beneveztek, ami fejlődésre, a repertoár bővítésére is sarkallta őket. A 4. osztályban részt vettek a Kinceink hagyományőrző fesztiválon, ahonnan – kiemelkedő eredményeket elérve – továbbjutottak az Őszirózsa országos vetélkedőre. Mivel a lányok már az 5. osztályba járnak, hetente többször, délutánonként készültek a megmérettetésre. Nagyon erős volt a mezőny, több kiemelkedő népdalos produkciót hallottak. Habár sosem a győzelem vagy díjazás a fő szempont, a gála eredményhirdetésén nagyszerű érzés volt tudomásul venni, hogy a zsűri pozitívan értékelte Hajdú Sára produkcióját.

„Mérhetetlen hála és boldogság volt az, hogy szakemberek is elismerik, jónak látják az irányt, ahová tartunk” – mondta el a Népújságnak a tanítónő, aki nem tartja magát zenei szakembernek, tanítóként folyamatosan tanul ő is, hogy magát fejlessze, és tanítványait is fejleszteni tudja olyan szintre, ami elvárt egy ilyen megmérettetésen. A pedagógus úgy érzi, a hatékony munka érdekében nemcsak a felkészítő és a tanítvány közötti jó együttműködés, bizalom szükséges, hanem ezek megléte a szülők részéről is. Ezt ők is fontosnak kell tartsák, időt szánjanak rá, engedjék a gyermeket a délutáni foglalkozásra, támogassák a felkészülést, a versenyen való részvételt, elsősorban morálisan, s ha szükség, idő- és anyagi ráfordítással is.

A székelyvajai Antal Dávid magyar-román vegyes házasságból származik, otthon románul beszélnek, és csak az iskolában kezdett el lassan magyarul is beszélni, ezért csupán az idei tavasz óta jelentkezhettek be vele népdalversenyekre. Inkább csángó népdalokat tanult, mert az hozzáférhetőbbnek bizonyult számára, de már a nyárádmenti népdalokat is szépen énekli. A tavasz folyamán második díjat kapott a Csak tiszta forrásból népdalvetélkedőn, ettől nagyobb lett az önbizalma, elkezdett még több népdalt tanulni.

„Zenei szempontból ő az, akit született tehetségnek nevezhetünk, óvodás kora óta könnyedén tanul meg bármilyen éneket, hallás után zongorázik, könnyedén tud hajlítani, nagyon szép a hangszíne, a dallamokat nagyon gyorsan megtanulja” – jellemezte tanítványát *László-Fábián Júlia* tanítónő. Hozzátette: a kisdiák remélte, hogy a díjazottak között lesz, és nagyon boldog volt, amikor meghallotta, hogy első helyen végzett. „Alig várja, hogy részt vehessen a következő versenyen, felpörgette ez az első díj.”

Az Őszirózsa országos népdalvetélkedő Maros megyei résztvevői nemcsak sikeres versenyzők, hanem a székelyföldi és erdélyi magyar népzenekincs fiatal örökösei. Szereplésük bizonyítja, hogy a népdaléneklés hagyománya Maros megyében élő, nemzedékről nemzedékre öröklődő érték, amely az iskolák és a közösségek összefogásának köszönhetően továbbra is virágzik – fűzte hozzá a múlt hétvégi sikerekhez Bocskay Eszter Gizella, köszönetet mondva az újszentesi iskola pedagógusainak, hogy évről évre megszervezik ezt a vetélkedőt, és vendégül látják a Maros megyeieket is.

Maros megyét idén tizenhét diák képviselte az országos versenyen

Fotó: Gligor Róbert László

Intézkedések az afrikai sertéspestis ellen

Elfogadta a képviselőház az RMDSZ által kidolgozott törvénytervezetet, amely állami támogatást biztosít a sertéstartóknak az afrikai sertéspestis megelőzéséhez és megfékezéséhez szükséges intézkedések költségeire.

A támogatásra azok a sertéstartó vállalkozások, egyéni és családi vállalkozások, mezőgazdasági társulások és szövetkezetek lehetnek jogosultak, amelyek 2023. augusztus 31. és 2026. augusztus 31. között sertésszaporítással, sertésneveléssel vagy sertéshizlalással foglalkoztak, és rendelkeznek a szükséges állategészségügyi engedéllyel. A támogatás a járvány megelőzését és megfékezését szolgáló biztonsági intézkedések költségeit fedezi, többek között a fertőtlenítőszerek és a védőfelszerelések beszerzését, valamint a takarmány sterilizálását.

Az állami támogatás az elszámolható költségek akár 100 százalékát is fedezheti az állatonként meghatározott maximális értékhatárokon belül. A gazdáknak a kiadásokat igazoló számviteli dokumentumokat is be kell nyújtaniuk. Egy gazdaság legfeljebb 3 millió eurónak megfelelő összeget kaphat. A támogatási program az Európai Bizottság jóváhagyását követően válhat alkalmazhatóvá.

„Az afrikai sertéspestis komoly gazdasági terhet jelent a sertéstartóknak, hiszen a járvány megelőzése és megfékezése jelentős többletköltségekkel jár. A biológiai biztonsági intézkedések elengedhetetlenek a gazdaságok védelméhez, de ezek finanszírozása sok termelő számára komoly kihívást jelent. A támogatási program lehetőséget teremt arra, hogy a gazdák visszakapják az igazolt kiadásaik akár teljes összegét, és könnyebben biztosíthassák a szükséges biztonsági feltételeket. Remélem, hogy az Európai Bizottság mielőbb jóváhagyja a támogatási programot, és a gazdák minél hamarabb benyújthatják a támogatási kérelmeket” – fogalmazott Könczei Csaba, az RMDSZ háromszéki parlamenti képviselője.

Kolcsár Károly, az RMDSZ Maros megyei parlamenti képviselője kiemelte: „A sertéstartás sok vidéki család számára megélhetést és kiszámítható jövedelmet jelent, ugyanakkor az állatbetegségek veszélye az egész ágazat működését befolyásolja. Ez a támogatás hozzájárulhat ahhoz, hogy a gazdák fenntartsák a termelést, megőrizzék a munkahelyeket, és továbbra is biztosítsák a hazai piac ellátását. Fontos, hogy a támogatás az igazolt költségekre épül, és valódi segítséget nyújt azoknak, akik a járvány elleni védekezés érdekében megtették a szükséges intézkedéseket.”

A program célja, hogy enyhítse a sertéstartókra nehezedő pénzügyi terheket, támogassa a gazdaságok működésének fenntartását, és hozzájáruljon a hazai sertéstenyésztés megőrzéséhez. A törvény életbelépését követően 45 nap áll a Mezőgazdasági Minisztérium rendelkezésére az alkalmazáshoz szükséges módszertan kidolgozására. (*RMDSZ-közlemény*)

Engedélyezték az apás szülést

Elfogadta múlt szerdán a képviselőház azt a törvénytervezetet, amely biztosítja a várandós nők számára a választott kísérő jelenlétéhez való jogot a vajúdás és a szülés alatt.

A jogszabályjavaslat értelmében a várandós nőknek a várandósság, a vajúdás és a szülés alatt, egészen a kórházból való távozásukig joguk van magánszférájuk és emberi méltóságuk tiszteletben tartásához. A tervezet előírja, hogy az állami és magán egészségügyi intézmények kötelesek megfelelő intézkedésekkel biztosítani a várandós nők magánszférájának védelmét, többek között a vajúdó és szülő nők megfelelő elkülönítésével. Ugyanakkor a nők kérésükre az általuk választott személy kíséretében vajúdhatnak és szülhetnek. Ezek a jogok csak orvosilag vagy járványügyi szempontból indokolt esetben, biztonsági okokból korlátozhatók – írja elő a tervezet.

Ez arról is rendelkezik, hogy az újszülött közvetlenül a születése után, illetve a kórházi ellátás teljes ideje alatt az édesanyjával maradhasson. Különválasztásukra csak dokumentált egészségügyi, járványügyi vagy biztonsági okból kerülhet sor. Ugyanakkor a kórházaknak úgy kell megszervezniük a szülés utáni ellátást, hogy elősegítsék az anya és gyermeke közötti korai testi kontaktust, a szoptatás megkezdését és az együttes kórházi elhelyezést. A tervezetet korábban a szenátus is elfogadta, a képviselőház döntő házként szavazott róla. (*Agerpres*)

Szünetel az ivóvíz-szolgáltatás Szászrégenben

Az ***Aquaserv Rt.*** szászrégeni kirendeltsége értesíti a fogyasztókat, hogy az ivóvízelosztó hálózaton beütemezett fejlesztési-karbantartási munkálatok miatt ***október 23-án 7 órától 18 óráig*** (becsült időintervallum) szünetel az ivóvíz-szolgáltatás ***Szászrégenben, a Terasz utcában***.

Felhívjuk a fogyasztók figyelmét, hogy a vízszolgáltatás újraindításakor előfordulhat, hogy a vezetékekben lévő lerakódások felkavarodása miatt a csapból rövid ideig zavaros víz folyik. Javasoljuk, hogy a vizet, ameddig ki nem tisztul, csak háztartási célokra használják. Elnézést kérünk a kellemetlenségért. Köszönjük a megértést!

AQUASERV RT., Szászrégen

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)- 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
  - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- Prefektúra - 0265/266-801
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
  - 0265/262-907
- Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110
- Procardia Egészségügyi Központ
  - *Orvosi rendelők:*
  M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087
  Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646
- Optika-Optofarm - 0265/212-304
  - 0265/312 436
  - 0265/250-120
  - 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Dora Optics - 0733-553-976
  - 0733-553-976
- DIGI - 0365/400-401
  - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
  - vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928
  - 0800/800 928
- Aquaserv:
  - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
  - közönségszolgálat - 0265/208-888
  - központ - 0265/208-800
  - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés *(0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás*
  - 0265/215-119
  - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)
  - 0265/263-865
  - koporsók, kellékek, - 0745-606-215
  - koszorúk - 0745-606-269
  - halottszállítás - 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

MAROS MEGYEI TANÁCS
ELNÖKI KABINET

A „Románia az iskolákért program” kivitelezése Maros megyében

Tájékoztatjuk a nyilvánosságot, hogy a *„Románia az iskolákért program”* Maros megyei, 2026. szeptemberi megvalósításával kapcsolatban a Maros Megyei Tanácsnál a 2026-2027-es tanévre szóló termékbeszerzési, -szolgáltatási és -kiosztási közbeszerzési eljárás jelenleg az igazoló dokumentumok elbírálási jegyzőkönyvének, valamint az eljárási jelentésnek az összeállítási szakaszában tart.
Ami azt a 14 közigazgatási-területi egységet illeti, amelyek helyi szinten vállalták a programhoz tartozó termékek beszerzésének és a szerződések odaítélési eljárásainak megszervezését, illetve lebonyolítását a 2026-2027-es tanévben: mindegyikük megkötötte a szerződéseket a gyümölcsök, a tej és tejtermékek, valamint a pékáruk biztosítására és kiosztására.

A Maros Megyei Tanács sajtóirodája

RADIO KOKO ONLINE STREAMING

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK sírhelygondozást, szobafestést A-tól Z-ig, bármilyen szigetelést, rámolást, takarítást, kőművesmunkát, pincefestést, -takarítást, favágást, készítünk új tetőt, teraszt, balkont, ereszcsatornát. Tel. 0742-344-119, Szabolcs. (29250-I)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy lemezből, meszelést, szigetelést, kisebb munkálatokat stb. Tel. 0753-643-414, Csaba. (29249-I)

ÉPÍTKEZÉSI munkát vállalok, tetőkészítést saját anyagból is, cserépforgatást, kisebb javításokat is, vakolást, meszelést, szigetelést, kerítéshegesztést, bádogosmunkát, terasz szigetelését. 18% kedvezmény nyugdíjasoknak. Tel. 0750-158-359, Csaba. (29186)

KŐMŰVESMUNKÁT, festést, tetőkészítést vállalok. Tel. 0770-465-189. (29273)

FAMETSZÉST, fakivágást, szemételhordást vállalunk. Tel. 0770-465-189. (29273)

Halloweeni varázslat és fotópályázat a marosvásárhelyi állatkertben

A marosvásárhelyi állatkert örömmel hívja és várja a nagyközönséget egyedi, sötétedés utáni őszi rendezvényére. *Szombaton, 2026. október 24-én 19 és 23 óra között* az intézmény kapui varázslatos hangulatban nyílnak meg, lehetőséget teremtve arra, hogy a látogatók teljesen új megvilágításból ismerjék meg az állatvilágot, miközben kiemelt figyelmet fordítunk a természetvédelem és a fajmegőrzés fontosságára.

Az est programja 19 órakor indul a denevérek látványetetésével, majd fény és árnyjáték, valamint tánc következik tűzzsonglőrökkel. Ezt követően az érdeklődők megtekinthetik az ázsiai elefántok és zsiráfok, valamint a tigrisek és a sülök éjszakai etetését. Az esemény zárásaként 22 órakor meggyújtják a tábortüzet, a kapukat pedig 23 órakor zárják. A belépés díjtalan, a szervezők pedig jelmezes vagy álarcos érkezésre buzdítják a résztvevőket a még ünnepibb hangulat érdekében.

A programsorozathoz kapcsolódóan 2026. október 19. és november 1. között egyedi Halloween-fotópályázat indul. A látogatóknak nincs más dolguk, mint készíteni egy fotót az állatkertben kialakított, tematikusan feldíszített fotóponton, majd megosztani azt a Facebookon vagy az Instagramon. Mindazok a látogatók, akik fotót készítenek az állatkertben felállított fotópontnál, majd feltöltik azt saját Facebook- vagy Instagram-oldalukra, részt vesznek a 2026. november 2-i sorsoláson. A kisorsolt nyertesek három családi belépőt (4 fő részére) nyerhetnek a 2026. december 21-i téli napfordulós rendezvényre, vagy a három ingyenes, szakvezetéssel egybekötött állatkerti túra egyikét iskolai osztályok és csoportok számára.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
96 FM
106,8 FM
1323 AM
www.marosvasarhelyiradio.ro

CityTv
MAROSVÁSÁRHELY
MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA
228-as
a DIGI hálózatban